

על הצדיקים ועל החסידים

חג הסוכות תשפ"ו

מגיעים ימים מאירים

אלומות אור ממרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל

בסבת תשבו שבועת ימים (ויקרא כ"ג)

סיפר נכד מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל: בערב סוכות בחזרה מבית הורי לאחר אגידת ד' מינים ליויתי את זיידה לביתו, וברח' רשב"ם עמד מוכר אבטיחים והכריז אבטיח אדום מתוק על הסכין, וחזר על הכרזה זו עוד ועוד כדרכם של רוכלים. בהגיענו לרחוב רשב"ם פינת חזו"א שאל אותי זקני אם הבחנתי כמה פעמים הכריז הכרזה זו, ואיך לא נמאס לו ואינו מתאש, וענה: הנ"ל אינו מכריז שהוא מוכר אבטיח אלא שהוא רוצה כסף, וכיון שהוא אוהב כסף, א"כ מי שאוהב דבר מאוד אינו נמאס לו כלל.

ומיד הוסיף ואמר: כאן בקצה השני של הרחוב גר הגר"ח קנייבסקי, וכל שנה הוא מסיים את הש"ס בבלי וירושלמי וכו', ואיך לא נמאס לו. אתה יודע למה, כי כשזה החיים שלו והוא אוהב את זה אין סיבה שימאס לו. (למחרת יו"כ תשע"ה) רבינו חישב הימים שנשארו עד סוכות, ואמר שמגיעים ימים מאירים שיש בהם הרבה מצוות סוכה ולולב, מצוות סוכה אפשר לקיים כל הזמן. מידי שבת ויו"ט נכדים מתחלפים לשהות עם רבינו, רבינו שם לב שהגיע הנכד השני וממתין בחדר השני, ואמר רבינו לקרוא לו להיכנס לסוכה שלא יפסיד המצוה של ישיבה בסוכה אף לזמן מועט.

(מתוך הספר 'צדיק כתמר יפוח'
בעריכת הרב גדליה הוניגסברג שליט"א)

עם תום ההקפות התלוויתי למו"ר רבינו הגרי"ש אלישיב זצ"ל לביתו ושאלתי, איך ישמח מי שיודע שהתעצל בלימוד..

הגאון רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א - שמחת התורה של מרן

מכוניות, טנקים ועוד. הוא ממחר להכניס לכיסיו שלל כפי יכולתו. הרב זצ"ל הדגים בגופו כשהוא מצביע על כיסיו שלו, בלשונו: החייל מכניס כאן, בכיס המכנסיים, וכאן, בכיס החולצה... זהו... אין מקום. כלי הרכב ושאר ה'אוצרות' לא נכנסים בכיסים... מצד אחד, החייל מתמלא שמחה שהצליח למלא את הכיסים בשלל. מצד שני, הוא עצוב מאד, שעיקר השלל הוא נאלץ להשאיר בשטח. זהו שאמר דוד המלך בתהילים: "שש אנוכי על אמרתך כמוצא שלל רב"... אני שש על התורה שלמדתי כמו חייל המוצא שלל רב, ועם זאת, אני מצטער על השלל הרב שנותר בחוץ. סיים רבינו: כל אדם מרגיש שהשאיר בחוץ שלל רב, אך צריך לשמוח על מה שהצלחנו לקחת... שאלתי, אך איך ישמח מי שיודע שהתעצל ולא מילא את כיסיו אפילו במה שיש בהם מקום לקבל מהתורה? הרהר רבינו רגע ואמר: למרות זאת, כל השגה קטנה מהתורה, כל הבנה, כל ידיעה בתורה, כל רגע של לימוד, שווה המון, ויש בו כדי לשמח! ובכלל, סיים הרב, בשמחת תורה צריך לחשוב על מה שיש, על מה שיש ולא על מה שאין.

(גליון שואלין ודורשין' סוכות תשפ"ה)

היה זה בשעת צהריים מאוחרת עם תום ההקפות בבית-המדרש 'תפארת בחורים'. התלוויתי למו"ר רשכבה"ג מרן רבינו הגרי"ש אלישיב זצ"ל לביתו. בדרך, דיבר הרב על הצורך לשמוח בלימוד התורה וקיום מצוותיה. וחזר על דברי האריז"ל כי זכה למעלותיו הנשגבות בחכמת התורה וברוח הקודש לא על-ידי סיגופין אלא על-ידי שהיה שמח בכל כוחו בשמחה של מצוה עד לאין תכלית.

שאלתי: ניחא מי שממחה את יכולותיו ומגיע ל'דרגות' כמו האר"י הקדוש, כמו הרב"ה (הרב אלישיב), אך איך ישמח מי שמרגיש שלא זכה לכך? הרב השיב: על כך יש משל מרבי עקיבא איגר: מלחמה בין שתי מדינות הוכרעה. חייל הנמנה על הצבא המנצח, מגלה שלל רב - כסף וזהב,

הסטייפלער כה נהנה שרבינו הביא לו את הלולב ומרוב הכרת הטוב ושמחה בירך שיגדל וידע את כל התורה כולה. פנה רבינו זצ"ל לבנו רבי יצחק שאול ואמר לו: "אתה יודע שסבא מתכוון אליך"...

הגאון רבי גדליה הוניגסברג שליט"א עם אלומות אור לחג הסוכות ממרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זיע"א

סביב ד' מינים, והוא הכניס את כל הבית לשמחה הגדולה הזו. עשרות אתרוגים מהודרים היו אצלו בחג. את הברכה בירך על אתרוג זן מיוחד של מרן החזון איש זיע"א, אך לאחר מכן ניענע רבינו זצ"ל את ד' מינים עם עוד אתרוגים מובחרים ביותר בשמחה של מצווה בלתי ניתנת לתיאור.

בכל דיבורו עם אחרים לא היה שמץ של השתררות, השתררות שבלב הוא דבר שאינו נרגש בחושים החיצוניים, אבל הלב מרגיש, ואצלו היתה הרגשת אמת שאין מאומה של התנשאות. וכל כך לא החזיק מעצמו, ופעם אמר: יתבעו אותי בשמים שהייתי אצל החזון איש, וזה מה שיצא ממני... והנה כידוע בחג הסוכות היו רבים שבאו לברך על ארבעת המינים שלו, ואפי' מירושלים היו שבאו לברך על שלו כידוע, ופעם דיברתי עמו על כך שלכאור' יש יותר מצוה שאדם יברך על שלו (עיין אילת השחר בב"ק דף ט' ב'), ואמר שכל אלו שמברכים על שלו זה רק אותם שחוששים שהד' מינים שלהם פסולים, והיה ברור לו הדבר בתכלית.

חביבות מצוות סוכה אצל רבינו להיות בסוכה כל רגע שאפשר

במשך כל ימי חג הסוכות ניצל רבינו זצ"ל כל רגע כדי לשהות בתוך הסוכה. דוגמה לכך ניתן היה לראות מהמעשה המופלא הבא. הגיעה שעת תפילת המנחה. הכובע והחליפה של רבינו זצ"ל היו תלויים בחדר הפנימי בבית. רבינו זצ"ל ביקש ממקורבו הרב הגאון רבי ישעיה אפשטיין שליט"א, אם אפשר להכניס את החליפה והכובע שיהיו בתוך הסוכה ואמר: "חבל לי על כל רגע לא להיות בסוכה", על מנת שגם רגע לבישת החליפה והכובע יהיה בתוך הסוכה. ההסתכלות של רבינו זצ"ל בכל רגע הייתה ממש בגדר של "חכם לב יקח מצוות",

כאשר הכל נעשה בחישוב של רגעים ספורים וניצולם למצווה. כך גם במשך כל השנים, כל יציאה מהבית בחג הסוכות שלא הייתה מוכרחת - כדוגמת נסיעה לכותל המערבי ולחמיו, מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל - רבינו זצ"ל לא יצא מהסוכה, כדי לא להפסיד עוד רגע בסוכה, עד כדי כך שביקש מר' ישעיה אפשטיין שהכובע והחליפה יהיו בתוך הסוכה, לנצל גם את זמן לבישתם לשהות בסוכה.

היום סוכות!

(סוכות תשע"ט) אחד הנכדים הגיע לבית רבינו ולא רצה להפריע, והתיישב ללמוד בחדר הפנימי. רבינו ראה אותו ואמר לו למה אתה

בפסכת תשנ"ב שבעת ימים (ויקרא כ"ג)

סיפר לי הגאון רבי יצחק שאול קנייבסקי שליט"א, שבהיותו ילד בכל שנה למחרת צום גדליה רבינו מרן רבי חיים זצ"ל היה הולך בבוקר לקטוף סכך ואחר הצהריים היה נוסע ליהוד אל הגאון הרב טורצ'ין לקחת לולבים. "יומיים בשנה אבא היה לוקח אותנו כילדים בשעות הבוקר, לקטוף סכך ולאפות מצות". לאחר שחזרו עם הלולבים היו הולכים לאביו מרן הסטייפלער זיע"א שיבחר את הלולב הכי יפה עבורו, כפי שהייתה דרכו של רבינו זצ"ל בכל דבר. תמיד היה הולך לאביו מרן זיע"א, שדבר ראשון יבחר עבורו את הדבר הכי יפה. הסטייפלער כה נהנה שרבינו הביא לו את הלולב ומרוב הכרת הטוב ושמחה בירך שיגדל וידע את כל התורה כולה. פנה רבינו זצ"ל לבנו רבי יצחק שאול ואמר לו: "אתה יודע שסבא מתכוון אליך"... מצוות סוכה וד' מינים היו חביבות מאוד על רבן של ישראל זצ"ל, כמו כל המצוות שרבינו זצ"ל שמח מאוד איתן וחביבה היתה עליו כל מצווה.

מט"ו באב התחילו להרגיש בבית של רבינו זצ"ל את חביבות מצוות ד' מינים.

רבים היו מביאים לרבינו זצ"ל אתרוגים מהודרים ויפייים. הבחירה הראשונה של האתרוג התחילה בט"ו באב, בהתרגשות עצומה ובשמחה גדולה של מצווה. מדי פעם אף עבר רבינו זצ"ל והביט בחביבות של מצווה היכן שהיו מונחים האתרוגים. לגבי הלולב, רבינו זצ"ל חיבב במיוחד לולב גדול משום שאחז שיש בזה הידור מצווה.

אי אפשר היה להבין את השמחה העצומה שהייתה לרבינו זצ"ל

ברכות השחר בסוכה

(שבת חוהמ"ס תשע"ט) כבר נכתב רבות על דקדוק ההלכה הנפלא של רבינו בכל תנועה. כשהגיע זמן התפילה, רבינו חזר מללמוד בביתו של בנו הגאון ר' שאול ונכנס לסוכתו להגיד ברכות השחר וכבר היה לחץ מהתפילה. והוא היה היחיד שמיד זכר וחקר האם צריך לברך לישב בסוכה, ובאמת בדרך לישב בסוכה [כמנהגו כהגר"א שמברכים על כניסה לסוכה בלבד].

שיש חתולים שהולכים על הסכך של הסוכה

אחד שאל לרבינו, מה הטעם שאביו זצ"ל הקפיד שלא לתלות קישוטים על הסכך. השיב רבינו כי חשש שזה יהיה יותר מארבעה על ארבעה טפחים ולא ישימו לב, וחזר ושאל את רבינו אם צריך להקפיד על כך. אמר לו רבינו צריך להקפיד על מה שכתוב בשו"ע. רבינו סיפר שפעם התעורר באמצע הלילה בסוכות, והחזו"א כבר היה ער וישב ולמד... ואמרתי לו שיש חתולים שהולכים על הסכך של הסוכה. אמר החזו"א זה לא פוסל את הסוכה.

את הקמח הזה הייתה מקפידה במקרה כדי שלא יהיו בו תולעים

הייתה הרבנית מהדרת ומדקדקת מאוד במצוות, וכל הידור ודקדוק במצוות ששמעה, השתדלה לקיים בלי לבקש היתרים. היא שמעה מהסבא זצ"ל שיש עניין לאכול בליל סוכות כזית פת שהוא "שלכם", ולא מעורב עם מעשר ראשון, וכמו במצות של ליל הסדר (עי' דרך אמונה). וכיון שהיה קשה למצוא בסוכות קמח שלא מעורב בזה מעשר ראשון, הייתה שומרת מהקמח של המצות. את הקמח הזה הייתה מקפידה במקרה כדי שלא יהיו בו תולעים, ובערב סוכות אפתה מזה חלות קטנות שיהיה כזית "שלכם" לליל סוכות.

הביאו לרבינו זצ"ל ספר תורה זעיר

את שמחת המצוות העצומה ודקדוק ההלכה של רבינו זצ"ל ניתן היה לראות גם בשמחת תורה. בעת הריקודים עם ספרי התורה, על מנת שרבינו זצ"ל יוכל לשבת על מקומו ולא יצטרך לעמוד זמן רב לאורך כל זמן הריקודים, הביאו לרבינו זצ"ל ספר תורה זעיר אותו הוא החזיק כל העת בעת שישב על מקומו. ועל ידי כך הוא נשאר לשבת על מקומו גם בעת שרקדו עם ספרי התורה.

זהו זמן נעלה ומיוחד בו ראו את שמחת התורה נסוכה וקורנת על פניו של רבינו זצ"ל.

נכדו של רבינו, הרה"ג ר' יעקב ישראל קניבסקי שליט"א, סיפר לי, כי בשנים האחרונות בשמחת תורה, רבינו זצ"ל היה עולה לביתו לאחר ההקפה הראשונה, אך הרבנית כל כך אהבה את שמחת תורה והייתה מקבלת חיות מזה, והתעכבה זמן רב.

רבינו זצ"ל לעולם לא הרשה לקרוא לה מבית הכנסת ואמר, "היא חיה מזה ונהנית מזה, לא לקרוא לה", והיה ממתיין זמן רב מאוד עד

שהייתה עולה הביתה ורק אז היה עושה קידוש.

שהיום מסיימים את כל התורה

מראה מרנין כל לב זכינו לראות בהושענא רבא ערב שמחת תורה תשע"ט [בשעות אחה"צ] לאחר שסיים רבינו פרשת וזאת הברכה שנים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י, וסיים הספרים. הוא נעמד מול ארון הספרים וחיפש מדרשים על וזאת הברכה כילקוט שמעוני ומדרש רבה, ומדרש תנחומא, ואמר שהיום מסיימים את כל התורה. וכל זה לאחר שהיה ער כל הלילה, וכמעט לא ישן בבוקר.

מה הדבר הראשון שיעשה בעל תשובה...

רבינו זצ"ל אהב לעשות חידות מדי פעם לילדים ונכדים בסעודות השבת.

פעם אחת אמר לנו בסעודת שבת: "בעל תשובה שחוזר בתשובה בא לשאול אותנו מה לעשות דבר ראשון, מה נענה לו?"

כל אחד ניסה את כוחו בתשובה כזאת ואחרת. רבינו זצ"ל אמר לבסוף: "תלוי אם הוא אשכנזי או ספרדי. אם הוא ספרדי נגיד לו שעכשיו יאמר אלף פעם 'אשר יצר' על כל הפעמים שלא אמר. כך השולחן ערוך סובר שצריך להשלים ולומר 'אשר יצר' על כל פעם שלא אמר. לדעת הרמ"א אין השלמה ל'אשר יצר'."

"לבעל תשובה אשכנזי, נאמר לו שעכשיו ישלים את כל הפרשיות של שניים מקרא ואחד תרגום, מכיוון שלפי הרמ"א אפשר להשלים שמו"ת עד שמחת תורה."

היו שרים תשעים פעמים את אתה גיבור

סיפרתי לרבינו זצ"ל, שסבי הגאון רבי יעקב שניידמן זצ"ל, ראש ישיבת "תפארת ציון", סיפר לי שבישיבה בנובהרדוק שם למד, בכל יום טוב של פסח ומוצאי סוכות ושמחת תורה היו יושבים לסעודה שלישית והיה להם ניגון מיוחד בו היו שרים תשעים פעמים את אתה גיבור וברך עלינו, וכן ידוע בשם מרן הסטייפלער זצוק"ל. הביט עלי רבינו זצ"ל בחיוך ואמר: "אני לא יודע אם זה מועיל". שאלתי, למה? אמר לי רבינו זצ"ל, "כי הם התרגלו לומר את זה בשיר ולא בתפילה".

(קטעים מלוקטים מתוך הספר 'להידבק')

'הייתי ילד קטן מאד. בערב סוכות ראיתי כי מגיעים המוני אנשים לשאול ולולבים בידיהם. החלטתי כי גם אני רוצה לשאול.... הגעתי לאיזה דוכן והמוכר נתן לי במתנה לולב (פסול, לכאורה).

ענייני חג הסוכות והליכותיו האצילות של מרן הגאון רבי נסים קרליץ זצוק"ל

וְקָחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר (ויקרא כג)

מאת: הרב א. חפץ

לא שילמת עליו. אם כן, אתה 'שומר אבידה'. והרי מחר עם כניסת החג הלולב מאבד את ערכו, וכדי להציל את ממונו של המוכר, עליך למכור עבורו את הלולב ולשמור למענו את הכסף. והדין, כי מפני החשד, אין לו ל'שומר אבידה' למכור לעצמו, אך כאן שהמחיר היה קצוב 120 שקל לסוג לולב כזה, אתה יכול לקנות לעצמך את הלולב בפני שלושה דיינים שתמנה, ואת ה-120 ש' תשמור עבורו. אמר האברך א"כ אין זו עצה בלבד, אלא גם חיוב ממש.
ר' נסים הנהן בראשו בחיוך...

סיפר רבי אליהו מאיר שוורץ שליט"א: רבי נסים התקשר אליי בערב סוכות בבוקר מוקדם, ואמר כי יש לו בעיה: כי הנה יש שני בני אדם הממתינים לגיור, אחד צעיר ואחד מבוגר. בית הדין עצמו לא מאורגן כעת לאסוף דיינים של בית דין בערב החג בבוקר. והשניים, לא מסכימים להמתין עד אחרי סוכות, באומרם כי "תיכף יש מצות סוכה, לולב, ארבעה מינים - כל כך הרבה מצוות הם לא רוצים להפסיד אותם בגלל המתנה עד אחרי החג" והם צודקים. הוא ביקש האם אני יכול להצטרף איתם. באתי לביתו ולקחתי אותו ברכבי עם הדיין השלישי לבית הטבילה, וקיימנו את הגיור בכבוד ראש כדת וכדין.

בשבילך גם לולב זה - כשר

הייתי ילד קטן מאד. בערב סוכות ראיתי כי מגיעים המוני אנשים לשאול ולולבים בידיהם.

החלטתי כי גם אני כשכן של הרב רוצה לשאול....
הלכתי לחפש לולב ברחוב. הגעתי לאיזה דוכן והמוכר הנדיב נתן לי במתנה לולב (פסול, לכאורה). שבתי על עקבותיי דפקתי בדלת, הרבנית פתחה.
"אני רוצה לשאול את הרב על הלולב". הרבנית הכניסה אותי. ניגשתי עם הלולב.

הרב הציע לי הבה נצא למרפסת, בה יש יותר אור. התיישב אתי הראה לי כיצד בודקים את עלי הלולב לראות האם הלולב כשר, מה פוסל ומה לא פוסל, בסוף אמר לי: בשבילך גם לולב זה - כשר

הוא העריך את הילדים של בני ברק

סיפר אברך שליווה את ר' נסים לפעמים לטיול יומי לצורך בריאותו: הרבה ילדים ניגשו לבקש ברכה. כדרכו, שאל איזו ברכה אתה רוצה? והילדים היו משיבים, כל אחד לפי דעתו ורצונו.
על כך אמר לי: הנה תראה, זו הגדלות של בני ברק השאיפות של הילדים שבתוכה, לא כמו ילדים מהרחוב שאחד רוצה להיות

הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל, בעל מח"ס 'שלמי תודה' שאל מרן רבי נסים זצוק"ל: מה חמור יותר, נקודה שחורה על אתרוג, או נקודה לבנה על רצועות של תפילין? והרי על האתרוג מסתכלים עם זכוכית מגדלת, שיהיה לו מראה אתרוג, שלא תהיה נקודה שאין לה מראה אתרוג, ויש המקפידים שלא יהיה אפילו משהו דמשהו שאין לו מראה אתרוג. והנה, היום ב"ה הנחנו תפילין, ש'הלכה למשה מסיני' שהרצועות יהיו שחורות, מה חמור יותר?

רבי נסים השיב לוכי'רצועות' חמורות יותר מהאתרוג, כי רצועות ניתנה להלכה למשה מסיני שיהיו שחורות, וזה החיוב 'חיוב' שיהיו שחורות, משא"כ באתרוג יש חיוב 'שלילי' שלא יהיה לו שינוי מראה - ששינוי מראה מוציא אותו מחזקת כשרות, אם הוא נראה כך כאתרוג, לא יצא מחזקת כשרות, משא"כ ברצועות שחורות, יש חיוב שיהיו שחורות. שאל רבי בן ציון, א"כ מדוע אין כלל ישראל מהדרין לעמוד להתבונן עם מגדלת על כל הרצועות אם הם באמת שחורות כבתחילה?
אמר לו ר' נסים ביושר ההבנה: על פי מה שכתב הגרעק"א שידרשו הרבנים בשבת הגדול, ויזהירו לעורר בהלכות פסח, כי לא יהיה עוד פסח רק לשנה הבאה... היינו, שיש מצוות, הללו הבאים מזמן לזמן, שיראת השמים מחייבת לדקדק בהם יותר.

ולכן, אל תתמה על הנוהגים כן באתרוג. כי מצות אתרוג לא יהיה ליהודי עד ט"ו תשרי לשנה הבאה, לכן זה דורש ממנו להתייחס לכך בחומרה יתירה, משא"כ תפילין יש בכל יום יום, בכל רגע ורגע. ולכן קורה שכלל ישראל מחמיר באתרוג יותר מברצועות.

תיכף מצאתי לולב שמצא חן בעיני

כאברך צעיר מיהרתי לשוק ד' מינים במוצאי יום כיפור, סיפר בעל המעשה. תיכף מצאתי לולב שמצא חן בעיני. וכיון שלא סמכתי על עצמי סיכמתי עם המוכר שאקח את הלולב ואשוב למחרת לשלם לו 120 ש' - מחיר הלולב, או שאשיב את הלולב. הוא הבטיח לי שיהיה באותו מקום בכל ימי השוק.

למחרת חיפשתי, והילד איננו... הגעתי לשוק עשרות פעמים, יום אחר יום, ולשווא. התלבטתי מה דינו של הלולב ודנתי עם הרבה ת"ח, זה אומר בכה וזה אומר בכה. בצר לי נכנסתי לביל ערב יו"ט לר' נסים. הרב כדרכו, הקשיב תוך כדי חיוך, והשיב בקצרה: אין זה סוגיית לולב הגזול, כי הוא נתן לך מדעתו וברצונו, אך הלולב לא שלך, כי

אף אחד לא צודק במאת האחוזים

נשברו לי המשקפיים כתוצאה מזריקת כדור, ניגשתי לשאול, האם עלי לתבוע תשלום או לא? ר' נסים בירר אצלי האם הייתה זו בעיטה בכוח רב מעבר לנורמה שאז הזורק מתחייב, או שזה היה תוך כדי משחק רגיל, ויפטר הזורק. ופסק את פסקו. לאחר כחודש התפתחה מריבה בין שתי כיתות, והגיע המצב לידי כך שגם ההורים התערבו בריב של הילדים. אחד הילדים הציע שוב כי נלך לר' נסים, בדרכו ברחוב צפניה לא רחוק מהתלמוד תורה. פגשנו אותו כשהוא צועד, ואז אמר לנו משפט שלא אשכח: **כאשר שניים רבים בדרך כלל אף אחד לא צודק במאת האחוזים, כל אחד צריך לשפר את עצמו, ובכך תיפסק המריבה!** צהרים אחד נסעתי עם האופניים ונעצרתי על ידו וביקשתי ברכה. אמר לי: תהיה לך ברכה אם תיסע רק במדרכה ולא בכביש. כי שם זה מקום סכנה.

הרב, זה מאוד קשה לנו לשבת בחושך

בשבת היה לנו בבית לוקסים לשבת קדש. [בימים ההם עדיין לא היה גנרטור]. כך, שב'סעודה שלישית' היה חשוך. פעם אחת התאוננתי: "הרב, זה מאוד קשה לנו לשבת בחושך". הוא צבט את לחיי בחיבה: "אנחנו נמצאים ב'חושך הגלות' שנים רבות, ומבקשים מה' שיגאלנו, תבקשו בעת החושך בבית, על הגאולה, ואז לא יהיה לנו קשה". באותה שבת בעת ששרנו בסעודה שלישית "רחם בחסדך על עמך, צורנו" ירדו לי דמעות קלות. (קטעים מלוקטים מתוך הספר המרתק והמומלץ ביותר 'מילה בסלע').

שוטר, כבאי אש וכדומה, אבל כאן בבני ברק השאיפות של הילדים תורה, יראת שמים ו'תלמיד חכם'. כך חינוכו את הילדים, וזו השאיפה שלהם - אמר בהערצה.

התביישנו מעצמנו מה עשינו לו.

קבוצה של חמשה, שבעה, או שמונה ילדים, חזרנו מהחידר אחרי צהרים, ובדרך כלל פעמיים בשבוע נפגשנו בר' נסים הולך לאיטו שקוע בתלמודו, וילדות הייתה בנו שלא ויתרנו, והיינו ניגשים אליו ומבקשים ברכה - אותה קבוצה ואותם ילדים, פעמיים בשבוע...! הוא לא בירך את כולם יחד, אלא התמקד בכל ילד בנפרד. ניגשתי הראשון. הרב שאל: על מה אתה רוצה ברכה? "להיות תלמיד חכם" - השבתי. והוא בירך: ש"תהיה תלמיד חכם גדול".

לפי התור ניגש אחרי החבר שלי, הושיט יד, ונשאל באותה השאלה: "איזו ברכה אתה רוצה?" (כך נהג החזון איש לשאול). הילד השיב, וקיבל ברכה.

כך, כל ילד בנפרד. ולמחרת, או אחרי יומיים שוב. כך תקופה ארוכה כחמשה חודשים! כל כך היה נעים לנו הרגעים הללו, לקבל חמימות, יחס, הוא עטף אותנו בשלווה שלו שהייתה מרגיעה את כל מעמקי הנפש.

[אם הילד ביקש ברכה מסוימת, היה מברך אותו: "תלמד טוב ותהיה בריא" כי אין אפשרות להיות תלמיד חכם אם לא לומדים טוב, ואין אפשרות ללמוד כשגופו אינו בריא, כמו שכתב הרמב"ם]. אחרי כחמישה חודשים גדלנו מעט, והבנו כי אנחנו מגזימים. והפסקנו. התביישנו מעצמנו מה עשינו לו. אך הוא היה אשם בכך... כי כשיניגשנו, תמיד הוא זה שנתן לנו את התחושה כאילו מדובר בפגישה הראשונה שלנו.

אתם כבר ילדים גדולים

כילדים, הייתה לנו כמו 'חוויית נעורים' עם הרב, שאח"כ כבר התפרסם שמו בכל העולם. החוויה העיקרית הייתה רגע הפגישה איתו - בלבביות שהעניק לכל ילד, כאשר הילד ניגש לרב לומר לו 'שלום', והחזיר לו שלום. כנער. נכנסתי פעם לבית של הרב, והגיעו ילדים עם 'משחק', ושאלו: האם מותר להם לשחק בו בשבת? הרב עיין במשחק, והיה סבור להלכה כי אין להם לשחק בו. מה אמר להם? "אתם כבר ילדים גדולים, והמשחק הזה לא מתאים עבורכם בשבת". הם יצאו עם הרגשה טובה, הרב הגדול אמר להם כי הם "ילדים גדולים".

כל שבוע הגליון אצלכם במייל

כתבו לנו ונשמח לצרף אתכם לרשימת המנויים

A950850750@GMAIL.COM

וכפי שמספרים על אחד שהיה ישן בסוכה העשויה כדין לבד, ונגנב לו כלי הכסף שהיו בסוכה, ולמחרתו שאל בתמימותו את הרב איך זה שהגנב נכנס, הרי תוך שלשה כלבוד דמי..

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות משה שליט"א על 'בצילא דמהימנותא'

באתערותא דלעילא ותתא, או אז אפשר לצוות עליו מצוה זו של שמחה שאמונה גוררת שמחה, כי נפשו סמוכה ובוטחת באמונת אומן בה', אמנם עלינו לדעת, שמידה זאת, היא לא מהדברים שמגיעים מעצמם ומאליהם, אלא על האדם לבדו לעורר על עצמו את מדת השמחה.

ולא מזמן שמענו שיש כאלה שהגדירו הדבר במשל ודמיון יאה, שחסרון באמונה דומה לרכב [אוטו] בלי גז, שעומד ואי אפשר לזוז, והוסיפו לומר שאם החסרון הוא יותר גדול, הוא כמו רכב בלי גלגלים, שאפי' לדחוף אי אפשר, וכמו שהאדם בעצמו יודע ומכיר בזה. ובעקבות כן עלינו להיזהר ולעמוד על נפשנו שלא יחסר מאיתנו שלימות האמונה על ידי הרבה התבוננות בדבר וריבוי היגיעה בה, וזאת פשוט וברור, שלא יסמוך האדם על ידיעת דבר האמונה מימי קדם, רק צריך לעמוד בה תמיד בכל עת לתת עינו ולבו לדעת את ה' בפנימיות נפשו,

כי הנה לפעמים יראו עינינו שהאדם צועק אמונה! אמונה! ואין זה דברים שבלב, כי נאמרים המה מן השפה ולחוץ בלי הכרה פנימית, וראיה לדברינו שאל"כ הדבר היה צריך להיות מלא שמחה מחיי והרגשת אושר בקיום התורה והמצוה. כי הגורם הגדול לשמחה הוא האמונה, שהרי האמונה מאירה פניו של האדם.

ומה שצריך לזכור הוא, שאסור לו להאדם להטעות את עצמו להיות חושב שהוא כבר נכלל בכלל 'וכל מאמינים', ואין לו מה להוסיף ולחדש בה, רק עליו לעמוד תמיד להוסיף אמונה על האמונה, ושיהא כל מחשבתו נתונה בזה. ואז כאשר יגיע עת מבחן, האמת יאחז צדיק דרכו, וישתמש בזאת האמונה להתחזק בכוחות רעננים ומחודשים

הרים את רגליו בעוד נשמתו בו וברח

ועל משקל זה מסופר מפה קדוש המגיד מדובנא משל נפלא, היה מלמד אחד שהלך פעם ללמוד עם התלמידים ביער, ובעת לימודם שמעו ממרחוק כלב נובח וצועק,

וכמובן שעלה מורא ופחד עליהם ונתייראו מאוד מהכלבים, והרגיע אותם המלמד באמרו להם שמעו נא ילדים יקרים! אין לכם מה לפחד כלל! אומר לכם סגולה בדוקה, שכאשר הכלב מתקרב אומרים הפסוק: 'וְלָכֵל כָּלִי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחָרֵץ כָּלָב לְשָׁנוֹ' [שמות יא, ז], ואז כל הכלבים נעלמים כלא היו, נו! התלמידים שמעו וקבלו הדברים כפשוטן, וכך המשיכו ללמוד ברוגע בלי פחד ומורא. והנה לא עברו אלא כמה דקות, ואתא כלבא ונבח, וקרבו ובא כלב אחד

כידוע שחג הסוכות מכונה בזוהר הק' 'בצילא דמהימנותא', ובכן הזמן גרמא היא כעת, להוסיף ולהתחזק ביתר שאת במצוות האמונה, כי האמונה היא, טל של תחיה, שמחיה את נפש העמל בה להתחדש מחדש, שמקבל על ידה "מוט" ורוח חדשה לעבוד העבודה, שלפי גודל אמונת האדם בה', כן תתלהב נפשו לעבוד את בוראו קונו וצורו, ואחד מכללי האמונה השלימה הוא, לידע שה' הוא האלוקים ואין עוד מלבדו, ובידו לשנות את הטבע בכל רגע שירצה,

וכאשר איש יהודי יודע את זה במלוא הרצינות, ומרגיש בחוש שהדבר כך הוא באמת, אז אינו נכנס כלל לעיצבון רוח, רק מתפלל על כל דבר ודבר הצריך לו אל הקב"ה, כי הוא הא-ל המושיע, ורק ממנו תבוא לו הישועה. וכמו שמספרים על עני קשה יום, שהלך מידי יום לאסוף מעות צדקה עבור בניו הקטנים ובני ביתו, והנה בלילה אחד חלם לו חלום, שבעוד זמן מועט ישב הוא על כסא המלכות כמלך על כל בני מדינת מושבו, וכאשר התעורר משנתו וטיפעם רוחו בקרבו, והתחיל לבכות בכיה מרה, וכששאלו אותו מה זה ועל מה זה בוכה הוא פתאום, נענה וסיפר להם את הדברים כהוייתן - שחלם לו שבעוד זמן מה יתמנה למלך על המדינה, ולתדהמתם הרבה, שאלו אותו לאמור, נו.. אדרבה הרי יש לך לשמוח על דבר גדול כזה ולא לבכות. וענה להם ברוב תמימותו, בדרך של קל וחומר, שהרי מה עכשיו שאני עסוק ברוב הימים לרבות הלילות, להביא לחם לפי הטף לביתי הקטן, אין לי מנוחה ושלווה וכולי דואב ועצב על היום המחר, פשיטא ועל אחת כמה וכמה שכשאהיה מלך, יהא מוטל עלי להביא טרף ומזון לאלפי אנשים ומשפחותיהם בני חסותי, ויהי כאשר שמעו את פלפולו, אמרו לו שוטה שכמותך! אינך מבין שאז תצא ממצבך הקודם לגמרי, ותיכנס לעולם אחר, שהרי אז כל בני המדינה יתנו לך מכספי כל המסים ותתרבה קופת המלוכה בדמים הרבה, ומה לך כי תלין...

וכך הם פני הדברים אצלנו, שכשהאדם מתפלל אל הקב"ה בתפילה זכה ונאמנה, הרי הקב"ה שומע לתפילתו, ומוציאו לגמרי ממצבו הקודם שהיה נמצא בו, ומביאו למצב חדש לגמרי, שבו כל הכללים משתנים מן הקצה אל הקצה.

שחסרון באמונה דומה לאוטו בלי גז

והנה נצטוינו בתורה לשמוח ביו"ט שמחה יתרה, כמו שנאמר: 'וְשִׂמְחֶתָּ אֶתְּךָ וְבִיתְךָ' [דברים יד,] ונראה לנו לומר דטעמא דהאי מלתא הוא, שבהיות שהאדם בעת הזאת מתחזק במצוות האמונה

מעומק היער למקום הלימוד שם,

ומכיון שהמלמד ראה אותו מגיע, הרים את רגליו בעוד נשמתו בו וברח לחוץ היער במקום מושב, ובעקבותיו גם הילדים המבולבלים התחילו לצעוק ולבכות, ורצו גם הם אחר המלמד כל עוד נשמתם במ למקום מבטחים ואחת מהנה לא נעדרה, וכאשר שבו כולם למקומם שאל אחד מהילדים את הרבי, אבל רבי מה עם הפסוק? היה לך לומר הסגולה, ולמה ברח הרבי, נענה הרבי לעומתם ואמר, תשמעו! מה אומר לכם, הכלב בא פתאום ולא נתן לנו זמן לומר הפסוק... וכל זה הוא כיון שלא האמין בעצמו במה שהוא אמר להם.

ולעניינינו נאמר, לפעמים שומעים א נשים צועקים "אמונה" ובאמת בליבם פנימה חושבים המה אחרת, ואז

גם אם אומרים "אמונה אמונה" הנהגתם מראה היפך הדבר. והאמת יורה דרכו שכל מה שהאדם מתעמק יותר בדבר האמונה, הרי הוא יוצא מהצמצום ומכיר שאין שום דבר שנמנע ממנו לעשותו.

ובאופן זה יבואר הכתוב 'ושמחת בחגך' בלשון יחיד, לרמז לו לאדם שאכן יש לשמוח במה שיש לו ולהיות מרוצה במה שנתן לו הקב"ה לו עצמו, כי מצבו של האדם הנמצא בה, אין זה מצב של בדיעבד אלא לכתחילה, אין זה מקרה אלא זה מצבך מן השמים. וכאשר מכיר האדם ענין זה, אז שמח לבו ויגל כבודו וישמח ביינו ולחמו ויקיים שמחת יו"ט כמו שצריך. ויתירה מזו נאמר, שכדי שיהא האדם משתדל לעורר האמונה על עצמו בחזק, ציוותה לנו התורה "צא מדירת קבע ושב בדירת עראי", לברר ולבחון הדבר האם הוא אכן חזק באמונת אמת בלי לפחד כלל, שלא ירעד ויפחד וידאג.

המרגיש בלבו פחד לישון בסוכה

ויבואר בזה מה כוונת חז"ל לסמוך על דין דלבוד ושתי דפנות כהלכתן וכו', שאדרבה בזאת יבחן האדם את עצמו גודל האמונה בה' עד כמה סמוך ובטוח הוא לה', כיון שפירצה קוראת לגנב. וכפי שמספרים על אחד שהיה ישן בסוכה העשויה כדין לבוד, וגנב לו הכלי כסף שהיו בסוכה, ולמחרתו שאל את הרב ברוב תמימותו איך זה שהגנב נכנס לתוככי הסוכה, הרי קיי"ל תוך שלשה כלבוד דמי, ענה לו כפי שאלתו הרמה... שהלבוד של הלכות סוכה שנחשב כסתום, זה לא אותו דין בהלכות גניבה...

ועל פי יסוד זה עניתי לשואל המרגיש בלבו פחד לישון בסוכה מחשש אינשי דלא מעלי וכדומה, האם יש לו דין מצטער שפטור מן הסוכה, עניתי ואמרתי לו שאליבא דאמת פטור הוא לישון בסוכה משום דין 'המצטער', ברם מאידך חובה מוטל עליו ללמוד ספר 'חובת הלבבות' [שער האמונה והביטחון] להתחזק באמונת הא-ל ובבטחונו בו, עד כדי שירגיש חזק ובטוח ולא יחוש למאומה. כך על האדם להתחזק בדעתו ובשכלו להאמין שגם כשנראה לו כי ה' הוא רחוק ממנו, וכאילו מסתיר עצמו ממנו, עם כל זה ידע שה' עמו והכל הוא לטובה, ולבעבור נסותו בא האלוקים

להגדיל שכרו ולהטיבו באחריתו, כי טבע האדם כשרואה הנהגה שאינה כפי מה שחשב ורצה, לבו נדכה ונשבר בקרבו, אך כאשר יאמין שגם בתוך הקשיים האלו נמצא השי"ת עמו, אזי יתחזק ולא יתייאש לעולם.

וידוע העובדא על הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זיע"א שנפגש פעם עם הרה"ק בעל ה'ישמח משה, וכידוע שהישמח משה היה תמיד מיצר ודואג ונאנח על אורך הגלות, ואמר לו הרה"ק ר' אייזיק'ל מדוע אתה נאנח הרי זה ממילא לא מועיל לך, ואמר על עצמו אילו הייתי נאנח פעם אחת, כבר תיכף היה מגיע המשיח, שאלו הישמח משה אם כן אדרבה למה תתמהמה האנח וניוושע כבר!! השיב לו, איך אשמיע אנחה כשאני יודע שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד... וזו היא תכלית מצות סוכה.

(מתוך שיחה)

לעילוי נשמת

הרה"ג

ר' אלטער מרדכי ברג זצ"ל

ב"ר דן ז"ל

**מרא דאתרא דקהילת עטרת רא"ש
מונסי ניו יורק**

**נלב"ע ח"י סיון תשע"ז
ת.נ.צ.ב.ה**

מובא בספרים שהבטה על אתרוג שבירכו עליו היא סגולה לכאבי עיניים. פעם, בתקופת חודש אדר, סבל מרן מאוד מעיניו. באתי אליו והבאתי לו אתרוג ששמרתי מחג הסוכות.

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א על 'ומתוקים מדבש ונופת צופים'

יְעֲרַף כְּמָטָר לְקָחִי תִזְלַל כְּטָל אֶמְרָתִי (כ, ב)

כשנכנס הביתה, אמר לרבנית: "תראי איזה אתרוג יפה, הוא מחג הסוכות". הרבנית הביטה באתרוג והתפעלה ממראהו. היא כיבדה אותי בשתייה. אחר כך אמר מרן לנהג: "תיקח את רבי ראובן עד הבית..." אמרתי לו: "רבינו, אין צורך להטריח". אך הוא בשלו: "הוא ייקח אותך עד הבית". להכרת הטוב אין גבול.

שכחתי לסגור את החלונות

הפסוק אומר: 'יְעֲרַף כְּמָטָר לְקָחִי תִזְלַל כְּטָל אֶמְרָתִי' אדם לא רואה את הטוב שבמטר מייד בהתחלה. כשהוא מתחיל לרדת - הוא אינו נוח. בני אדם רוטנים לקראת בואו: "רק שלא נירטב ונתלכלך" הם אומרים. או: "שכחתי לסגור את החלונות. כל הספרים יירטבו", או: "הוא משבש את כל הדרכים"... אולם, אחרי שהגשם כבר ירד - אין טוב ממנו לעולם. כשאין גשם - אין מים, אין אוכל. בסופו של דבר המטר מביא שמחה, וזהו הלשון: "תזל".

כמו כן דברי תורה. בתחילה הלימוד קשה. "לא נכנס לי בראש". בפרט כאשר אדם מגיע ללימוד בלי קדושה. מחשבתו אינה מטוהרת, וכיצד יחוש בטעמה הערב של התורה?

רק כאשר אדם ממשיך ללמוד עוד ועוד, ובד בבד מקדש ומטהר את מחשבתו - אז הוא מתחיל להרגיש את העונג ואת המתקנות שבתורה, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים יט): "ומתוקים מדבש ונופת צופים".

גם הדבש - שהתורה נמשלה אליו - לא מגיע ביום אחד. מי שבקי בנושא יודע עד כמה מורכב ומפליא הוא מפעל ייצור הדבש. דרוש הרבה עמל כדי לגדל את הדבורים, ולפעמים גם נעקצים מהן, עד שבסופו של דבר יוצא הדבש המתוק והבריא.

המלמדים בתלמוד תורה לא ידעו מה לעשות איתו

סיפר ראש ישיבה חשוב, על עצמו: בהיותו ילד קטן הוא לא אהב ללמוד. הוא אהב לטפס, לקפוץ, לעשות מעשי קונדס ושובבות. המלמדים בתלמוד תורה לא ידעו מה לעשות איתו. כשהתלוננו על התנהגותו בפני הוריו, הודו הללו בפה מלא שגם הם לא יכולים עליו. החליטו שלוקחים אותו לאב"ד של עיר מגוריו שבליטא, כדי שהוא ישוחח איתו ויחליט מה עושים איתו.

משהופיע לפניו, אמר לו האב"ד: "אני שמח מאוד שבאת. סיפרו לי על שנינותך ופיקחותך. והינה הגיע לידי ויכוח סבוך בין תובע לנתבע, ואולי אתה תוכל לסייע לי". הילד נהנה מהרעיון, ואמר: "ספר לי במה דברים אמורים? מי התובע, ומי הנתבע?". "התובע

מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל לא היה יכול להתנתק מהלימוד. התורה הייתה סם החיים שלו. כשהיה יוצא לדרך לנסיעותיו היה לוקח איתו את הגמרא, ובמשך כל הנסיעה היו עיניו נעוצות בתוך דף הגמרא. זכורני שהייתי מתלווה אליו במסוק שהטיס אותו לכל מיני מקומות בארץ להשמיע את דבר ה' לפני הימים הנוראים. טלטולי הדרך היו קשים, ברקע נשמעו רעשי המנוע הטורדניים. אך מרן נמצא בעולמות אחרים, כל הדרך היו שפתיו ממלמלות בעל פה דף אחרי דף.

פעם נסע עם הרבנית במכונית, בדרך הלך סיים חצי מסכת פסחים, ובדרך חזרה סיים את החצי השני. נסיעה אחת - מסכת שלימה. הלימוד המאומץ השפיע על עיניו. הוא עבר בדיקות רפואיות מדוקדקות והוחלט על ניתוח בעיניו. המליצו לו על פרופסור מומחה בחוץ לארץ. כשמרן שמע על ניתוח בחו"ל הצטער מאוד, שכן נסיעה כזאת כרוכה במאמץ רב ובביטול תורה. והנה כעבור זמן מתקשרים למרן ומודיעים לו: הפרופסור המומחה הגיע לארץ לצורך לימודים. אפשר לבצע את הניתוח בארץ. וכך היה. מרן עבר את הניתוח בהצלחה בארץ. רצון יראיו יעשה. לאחר הניתוח ציווה עליו הפרופסור על מנוחה מוחלטת במשך חודש. נאסרה עליו קריאה מתוך ספר, כמו כן נאסרו עליו נסיעות ארוכות, שכן טלטולי דרך מזיקים לעיניים. אחרי שבועיים היה מרן צריך לנסוע לאיזו מטרה חשובה. הרבנית הצטרפה אליו לנסיעה. באמצע הנסיעה פתח שקית ושלף מתוכה ספר... אמרה לו הרבנית: "אבל הרופא אסר עליך לקרוא במשך חודש". ומרן השיב: "אל תדאגי, הכול בסדר. אני חייב..." התורה בעצמה ריפאה אותו, ריפאה את עיניו.

היו תקופות שענינו היו חלושות מאוד. כשבא למסור את השיעור בבית כנסת היזדים היו צריכים לכבות את האורות ולהשאיר אור עמום, כדי שלא יסתנוור.

מובא בספרים שהבטה על אתרוג שבירכו עליו היא סגולה לכאבי עיניים. פעם, בתקופת חודש אדר, סבל מרן מאוד מעיניו. באתי אליו אחרי השיעור והבאתי לו אתרוג ששמרתי מחג הסוכות. המראה של האתרוג היה טרי, כאילו זה עתה נקטף מן העץ. מרן שמח מאוד. לאחר שנכנס לרכב, הוא אמר לנהג: "איפה רבי ראובן? תקרא לו, שיבוא איתי הביתה..." מרן רצה להביע בכך את הכרת הטוב על האתרוג שהבאתי לו. הוא ביקש ממני להיכנס איתו לביתו.

מוסדות אור החיים

אלו שסבלו בהתחלה, והיה להם קשה - אחריתם ישגא מאוד! הם הופכים בסופו של דבר להיות ספר תורה שהכול מכבדים ומייקרים אותו! לעומתם, אלו שלא עברו קשיים - סופם שהם מוצאים את עצמם מתפלשים בעפר ובבוץ.

וכן הוא האדם: מי שבצעירותו עמל ויגע על התורה, עומד בפני ניסיונות ומתאמץ לעמוד בהם, עומד מול קשיים ומתגבר עליהם - סופו להיות תלמיד חכם, צדיק וירא שמיים, שכולם מכבדים ומייקרים אותו. לעומת זאת, מי שמחפש חיים קלים, בלא עמל וטורח, בלי התמודדויות, בלי צורך להתגבר על יצרים ותאוות - סופו להתפלש בעפר.

השוורים שמעורותיהם עושים נעליים מסתכלים על חבריהם ונדים להם בראשם: כמה מסכנים הם... ובדיוק כך גם הרחוקים משמירת תורה ומצוות מסתכלים על שומרי המצוות, ועל בני התורה, נדים להם בראשם ואומרים: 'כמה מסכנים הם... זה אסור וגם זה אסור'... אבל העיקר הוא: מה קורה בסוף. תלמידי חכמים זוכים לכבוד מלכים, כל זה מכוח העמל, היגיעה ומסירות הנפש שהיו להם בתחילת דרכם.

הוא אשר אמרנו: ההתחלה אמנם קשה - "יערוף כמטר, אולם הסוף שמח ומאושר - "תיזל כטל".

(מתוך הספר 'משכני')

הם הנעליים, והנתבע הוא ספר התורה".

הביט בו הילד בתימהון, והרב החל להסביר: יהודי בא לפני בעל הרפת וביקש לקנות ארבעה שוורים. הוא מעוניין לשחוט אותם, להפשיט את עורם ולהכין מהעור קלף לכתובת ספר תורה. מלאכת עיבוד העור והפיכתו לקלף היא מלאכה קשה מאוד. יש להשרות את העור בתוך סיד רותח על מנת להלבין אותו. יש לקלף אותו, למלוח אותו ועוד. רק לאחר עבודה מאומצת הקלף מוכן, והסופר יכול לכתוב עליו ספר תורה מהודר. כשמסתיימת הכתיבה, מכניסים את ספר התורה להיכל בכבוד רב. מובילים אותו תחת חופה מהודרת, כשכל הקהל רוקד ושמח סביבו, מחבקו ומנשקו, והכול בחרדת קודש. כולם עומדים לכבודו, אף לא אחד יושב.

והנה גם גוי אחד בא לפני בעל הרפת

והנה גם גוי אחד בא לפני בעל הרפת וביקש גם הוא לקנות ארבעה שוורים, אלא שמטרתו שונה לחלוטין: מהעור המופשט הוא מתכנן לייצר נעליים. כאן מלאכת עיבוד העור קלה בהרבה מהעיבוד הנדרש להכנת קלף לכתובת ספר תורה. המלאכה הושלמה, והעור המוכן נמסר למפעל גדול, שם ייצרו ממנו נעליים. בסופו של דבר - היכן נמצא העור? בשפל המדרגה! אנשים מתפלשים עם נעליהם בתוך בוך, ומתהלכים איתם בתוך עפר וביוב.

השוורים הללו שעשו מעורותיהם נעליים, רואים את חבריהם שמעורותיהם עשו קלף לספר תורה, ומתרעמים: כולנו גדלנו יחד באותה רפת, אכלנו מאותו אבוס, מדוע להם עושים כבוד ויקר, מחבקים ומנשקים אותם, ואותנו הורידו לשפל המדרגה? במה חטאנו? ולא זו בלבד, אלא שאנחנו - הנעליים - כשנסיים את תפקידנו, ישליכנו לאשפה, ואילו ספר תורה שבלה מניחים אותו בתוך כלי חרס מיוחד, ומביאים אותו לקבר ישראל!

"הנעליים הם התובעות", סיים הרב את הסברו, "וספר התורה הוא הנתבע. נושא התביעה: מה נשתנו אלו מאלו? מה דעתך, ילד פיקח, בעניין?".

הילד נטה להצדיק את טענת הנעליים, אך הרב אמר לו מיד: "לא כדאי לך להיות סגור של הנעליים. אף אחד לא יכול להתחרות עם ספר התורה! ועתה שמע נא את התשובה לטענתן של הנעליים מה נשתנו אלו מאלו:

"נשתנו גם נשתנו! כשלקחו את השוורים לעשות מעורותיהם קלף לספר תורה, השוורים זעקו! אוי ויי! ישימו אותנו בתוך סיד רותח! אלו ייסורים נוראיים! אחר כך יעבדו ויגלפו אותנו, כדי שנהפוך להיות קלף דק דק, נוח לכתובה. לעומת זאת השוורים השניים לא עברו את כל הסבל הזה. לא הכניסום לסיד רותח ולא גילפום, השאירו אותם עבים.

כל שבוע הגליון אצלכם במייל

כתבו לנו ונשמח לצרף אתכם לרשימת המנויים

A950850750@GMAIL.COM

זה סיפור ששמעתי מכלי ראשון. היה זה כאשר היתה לי הזכות לבצע שליחות שהטיל עלי הגאון רבי משולם דוד סולוביצ'יק זצוק"ל, שאלך אל העסקן החשוב הרב מנחם פרוש ז"ל..

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על קיום המצוות בשמחה

הבן גדול לאלקינו (דברים 5)

אוכל את בשרו בשיניו על גודל צערו וכאבו מההפסד הזה. מרעיש! הגאון רבי הירש זקס זצ"ל, נכד רבן של ישראל ה'חפץ חיים' זצ"ל, זכה להתגורר עימו לעת זקנתו כמה חודשים. כידוע, נהג ה'חפץ חיים' להתבודד מדי פעם ולעשות חשבון נפש נוקב עם עצמו. באותו הזמן היה מונה את כל זכויותיו ו'חובותיו', לפי החמרתו עם עצמו, וישנן כמה וכמה עדויות על מעמד נורא זה ועל הרושם הכביר שהיה מותיר על מי שראהו.

פעם אחת שמע את סבו מסכם

רבי הירש סיפר בנוסח זה, כי פעם אחת שמע את סבו מסכם את חשבון הנפש לעצמו ואומר: "ישראל מאיר! ישראל מאיר! אכלת מצה, נטלת לולב, כתבת משנה ברורה... אבל לא היה לך מספיק שמחה של מצוה!"... וכך הוא תבע את עצמו על זה בצורה נוקבת. זו היתה התביעה שהכריעה את הכף ל'חובה'...

אבי מורי זצ"ל סיפר, כי בכל שנה בליל החג הראשון של סוכות התקשה הסבא שלנו מורנו רבי **יעקב רוזנהיים** זצ"ל להירדם. הוא התעורר שוב ושוב ובדק האם כבר הגיע זמן נטילת לולב, ועם זריחת החמה קפץ ממקומו באושר ומיד נטל את ארבעת המינים לברכה. כשיכור ולא מיין היה 'מתנפל' על המצווה.

איך בכל זאת הצלחתי להאכילו גביע שלם של לבן?

המחנך המפורסם רבי **יצחק יעקב לויכטר** זצ"ל משכונת בית וגן בירושלים, היה מקורב גדול למרן הגאון רבי **יחזקאל אברמסקי** זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל'. שמעתי ממנו פעם, כי כאשר בערוב ימיו של רבי יחזקאל הוא חלה ונחלש, הוא איבד לגמרי את התיאבון המועט והתקשה לאכול. המליצו לו הרופאים שלכל הפחות יקפיד לאכול מדי יום גביע לָבָן, שלדעתם הכיל ויטמינים בריאים הנחוצים לחיזוק בריאותו. אך אפילו את זאת לא היה מסוגל לאכול מרוב חולשה. "היודע אתה איך בכל זאת הצלחתי להאכילו גביע שלם של לבן?" אמר לי רבי ראובן בחיוך, "שאלתי אותו: 'הרב כבר חיבר 'חזון יחזקאל' על כל התוספתא? והוא השיב לי בפליאה: 'וכי אינך יודע שעדיין לא השלמתי את חיבורי?!'. נענתי ואמרתי: 'נו, אז אולי אם הרב יתאמץ ויאכל את הלבן, יהיה בכוחו לכתוב עוד חידוש ועוד חידוש, וכך יושלם חיבורו על התוספתא'..."

מיד נייער רבי יחזקאל, התאזר בגבורה - כאילו קיבל כוחות מחודשים, ונתרצה לאכול. זה עלה לו במאמצים איומים מעבר לכוחותיו, אבל זה היה כדאי, כי הוא יוכל להמשיך את מפעלו

לפני כמה שנים הגיע רבינו מרן הגאון רבי **שמואל הלוי וואזנר** זצ"ל, בעל 'שבט הלוי', למעמד הכנסת ספר תורה לבית מדרשו באחוזת ברכפלד במודיעין-עילית. הוא נשא מדברותיו לכבוד המעמד המרומם, ובסיום דבריו דיבר על כך שהתורה היא בבחינת 'שירה', כלשון הפסוק: "וְעַתָּה כָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמָּדָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁמְרָהּ בְּפִיהֶם, לְמַעַן תִּהְיֶה לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל".

ההבדל בין בני ישראל לאומות העולם, ביאר הרב וואזנר, הוא שגם בין אומות העולם היו שלמדו תורה - אבל זו לא היתה בפייהם כ'שירה'. שירה היא דבר שקשור לנשמה, ונשמה אין להם! הסיבה שמצוה גדולה זו ניתנה ונאמרה רק בסופם של חמשת חומשי התורה, הוסיף הרב וואזנר לבאר, היא כי רק אחרי שמשה רבינו סיים לפרש את התורה ונעשו הדברים ערבים ומתוקים בפייהם, אזי נעשו הדברים אצלם בבחינת שירה, ויכול היה לצוותם "שימיה בפייהם". עבודת הבורא יתברך היא זכות עצומה. כה הרבה יצורים יש בעולמו של הקדוש ברוך הוא, ואחוז אפסי מתוכם זוכה להכיר ולדעת את תפקידו בעולמו. עצם המצב הזה אמור להביא לשמחה ואושר תמידיים.

זהו בדיוק הענין של "הבו גודל לאלוקינו" - לא לעשות את המצוות מתוך הכרח ואילוץ, אלא מתוך חשק והתלהבות. בעל 'יסוד ושורש העבודה' אומר, כי ההבדל העצום בין השכר של המקיים מצוה בשמחה למי שעושה אותה בלי שמחה - הוא בכפל של אלפי אלפים, ואם היה אדם מתיישב בדעתו על חשבון זה, היה

לתרומות ושותפות בהפצת הגליונות

055-400-77-20

או כתבו לנו למייל

A950850750@GMAIL.COM

הגדול בלימוד התורה!...

סיים הרב לויכטר את סיפורו בנימה של מנצח: "באותו היום היה זה הנושא המדובר בקרב בני המשפחה ומקורבי הרב אברמסקי: הרב לויכטר הצליח לשכנע את הרב לאכול גביע לבן!" כי אצל גדולי ישראל, התורה היתה עיקר בחיים, "כי הם חיינו" כפשוטו!

זה סיפור ששמעתי מכלי ראשון.

היה זה כאשר היתה לי הזכות לבצע שליחות שהטיל עליי ראש ישיבת בריסק, הגאון רבי **משולם דוד סולוביצ'יק** זצוק"ל. הוא ביקש ממני שאלך אל העסקן החשוב רב הפעלים הרב **מנחם פרוש** ז"ל, ולעוררו לפעול עבור מצות הצלה מסויימת. רבי דוד הוסיף וביקש ממני לומר לרבי מנחם כי הוא שולח מקרה זה אליו, משום שאביו מרן **הגרי"ז מבריסק** זצ"ל העריך מאד את אופן העסקנות שלו. פניתי והלכתי לרחוב פרס לביתו של רבי מנחם, שקיבלני במאור פנים ושמע את פרטי המקרה בריכוז. הוא התרגש לשמוע את שאמר רבי דוד אודותיו, והביע נכונות וזריזות לטפל בענין.

ניצלתי את ההזדמנות בה שהיתי במחיצתו של עסקן רב פעלים זה, שזכה למגע קרוב ושיג ושיח רצוף עם גדולי התורה במשך עשרות שנים, וביקשתי ממנו שייספר לי משהו שאירע לו עם הרב מבריסק. הוא נענה לבקשתי, וכך סיפר:

נקראתי פעם לבתו של הרב ביום שישי בשעות אחר הצהריים. הרב ביקש ממני שאפנה במכתב לגביר פלוני, על מנת שייסייע לבן תורה תלמיד חכם השרוי במצוקה.

התפלאתי. היה זה יום שישי חורפי וקצר, השעה התאחרה, ועוד נותרו לי הכנות רבות לכבוד שבת. מדוע דחוף לרב שאשלח את המכתב כבר היום? הדבר דרש זמן - ניסוח מכתב כזה צריך להעשות בישוב הדעת ובתבונה, והרב גם ביקש שאשיג את הבולים הנדרשים ואשלשל את המכתב לתיבת הדואר כבר היום...

אזרתי עוז ושאלתי את הרב מבריסק: "הלוא כעת יום שישי אחרי הצהריים... מה הדחיפות?"

והרב אמר לי בלהט: "היודע אתה איזו זכות היא, לסייע לתלמיד חכם?"

"בודאי", אמרתי, "אבל ישנו גם מוצאי שבת..."

הרב התבונן בי בכובד ראש, ואמר לי בחריפות: "הו, רבי מנחם! ישר כח על הבשורה הטובה שאתה מבשר לי כעת - שאחיה במוצאי שבת!... אבל כיוון שאינני בטוח בוודאות שאחיה עד אז, אין ספק מוציא מידי ודאי - כעת אני חי, ואני מחוייב לקיים את המצוה של גמילות חסד ולעשות כל שביכולתי בכדי לעזור לאותו יהודי..." כך למדתי - סיים רבי מנחם את סיפורו - מה הפירוש המעשי של 'מצווה הבאה לידיך אל תחמיצנה'...

מי שראה את הפגישה הזאת, לא ישכחנה כל ימיו...

לסיום יריעה זו, נספר מעשה מרומם ומרגש כל לב. את המעשה סיפר הגאון רבי **אברהם יצחק ברזל** זצ"ל, ראש ישיבת מיר ברכפלד,

על אביו הגאון הצדיק רבי **חיים עזרא ברזל** זצ"ל, וכה סיפר:

לעת זקנותו של אבא, כשחלה ואושפז בבית החולים, באותה תקופה חלה גם ידידו הגדול מנוער הגאון הצדיק רבי **שלום שבדרון** זצ"ל, שהיה גם הוא במצב קשה, אפילו יותר מזה של אבא. כיוון ששהו באותו בית חולים, החליטו בני המשפחה להפגיש בין שני החברים הגדולים בכדי לעודד את רוחם.

מי שראה את הפגישה הזאת, לא ישכחנה כל ימיו... רבי שלום נח על מושבו, ועיניו היוקדות, העיניים שזהרו בעת דרשותיו הנודעות כשנשא בקולו את אמרת השם הצרופה, משקפות כעת עצב נורא.

אבא ראה את העיניים הללו, ואזר את שארית כוחותיו. "רבי שלום!" אמר לו בקול חלש, אך שובר הרים ומפרק סלעים. "רבי שלום, הקשב לי! למלך יש כל מיני חיילים... יש חיילים שמשתמשים בטנקים, ויש המשתמשים במטוסים, ויש חיילים של ספינות. הם, כולם יחד, נלחמים את מלחמתו של המלך..."

נכון שאנחנו, רבי שלום, כבר לא יכולים להילחם!... אין אנחנו מצליחים ללמוד, להעמיד תלמידים, לתקן את הדת על תילה, כפי שהיינו רגילים בעבר... אבל, רבי שלום, למלך יש סוג נוסף של חיילים! מי אלו? החיילים המשוררים ומנגנים... הם עומדים לפני המלך, ומשוררים לפניו ולכבודו."

רבי עזרא הזדקף ככל יכולתו, וקולו חוצב להבות אש: "רבי שלום! לשיר למלך אנחנו עוד יכולים!... אנחנו יכולים להגיד תהילים, לשבח ולפאר בזמירותיו של דוד המלך... בא ונעשה את זה!"...

עיניו של רבי שלום ניצתו באחת. בנהמת גיבורים החלו שני הידידים, גדולי התורה, לשיר יחד ולהתרונן כעבדי המלך המסורים. "אם תפקידנו להיות משוררים", נצצו עיניהם, "הרי שנשארנו חיילים!"

כך מקיימים בכל הישות "הבו גודל לאלוקינו!"...

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

אם היית אומר לגוי לקיים מצוות ארבעת המינים, והוא היה שומע שלולב עולה מאה שקל - הוא היה מתעלף... ואם היה שומע שאתרוג עולה שלוש מאות שקל - הוא היה שובק חיים...

הגאון רבי מאיר צימרוט שליט"א על הקשר העמוק שיש ליהודי עם הקב"ה

וְקִנְיָתָם כָּכֶם בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן פָּרִי עֵץ הָדָר (ויקרא כג)

הגמרא מספרת, שלעתיד לבוא, בעת שהגויים יראו בכבודם של ישראל, הם יבקשו מהקב"ה שיתן להם מצוה, - גם הם רוצים לזכות לחיי העולם הבא. הקב"ה יתן להם את מצות סוכה, שנקראת "מצוה קלה" ויצווה עליהם לעשותה.

רבי יעקב גלינסקי זצ"ל היה אומר: אם היית אומר לגוי לקיים מצוות ארבעת המינים, והוא היה שומע שלולב עולה מאה שקל - הוא היה מתעלף... איך אפשר להוציא סכום כזה על ענף אחד? ואם היה שומע שאתרוג עולה שלוש מאות שקל - הוא היה שובק חיים... זוהי ממש התאבדות לשלם על לימון אחד שלוש מאות שקל... הקב"ה יודע שלגויים אין סיכוי להצליח במבחן על מצוה זו... לכן הוא נותן להם את מצות סוכה, בה ניתן לאסוף כמה ענפים, כמה קרשים, עם קצת פסולת של גורן ויקב, וכבר אפשר לקיים את המצוה, בלי כל הוצאות כספיות...

הגמרא מספרת: "והקדוש ברוך הוא מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא". שואלת על כך הגמרא: והרי גם בישראל, המצטער מהישיבה בסוכה ביום שרב - פטור מן הסוכה? הגמרא משיבה: "נהי דפטור, בעוטי מי מבעטי". ישראל גם אם הוא פטור מן הסוכה - הוא לא בועט בה! הגויים - בועטים בה. נשאלת השאלה: הרי הגויים מודעים לכך שזוהי שעת מבחן עבורם, מדוע אין הם יכולים להתאפק ולא לבעט בסוכה?

התשובה לכך היא: לגויים אין קשר פנימי למצוה. משום כך, כשניתנת להם ההזדמנות להפטר מקיומה - הם שמחים, וזוהי ה"בעיטה" המדוברת - השמחה מההזדמנות להיפטר מן המצוה. לא כן היהודי. יש לו קשר פנימי עמוק למצוה, קשר הנובע מהקשר הפנימי והעמוק שיש לו עם בורא עולם. לפיכך גם אם הקב"ה הוציא חמה מנרתיקה, או הוריד גשמים, והוא "מצטער" הפטור מן הסוכה - מכל מקום הוא מצטער על כך בליבו. צער המראה על הקשר העמוק שיש בינו לבין המצוה.

מישהו שופך כאן נפט!

סיפר רבי אברהם הורביץ, אשר זכה לצקת מים על ידיו של הסטייפלר זצ"ל, ואף זכה ללמוד אתו בחברותא, על עץ הערבות שגידל בגינת ביתו, ואשר רבים מתושבי בני ברק היו באים לקחת מערבותיו המהודרות. ביום מן הימים, הבחין שהעץ מתחיל לנבול.

מיהר להזמין גנן, מומחה לעצים. לאחר שהלה בדק את העץ ואת האדמה שמסביבו, קבע כי הסיבה לנבילת העץ קשורה להמצאות נפט מסביב לעץ. "מישהו שופך כאן נפט!" קבע נחרצות.

רבי אברהם החל לעקוב אחרי הנכנסים והיוצאים, והבחין ששכנו, שאינו שומר תורה ומצוות, חפר חפירה מחצרו לכיוון העץ, דרכה מזרים הוא נפט לעץ הערבות המהודרות, והחליט להתנכל לעץ.

רבי אברהם ניסה לדבר עם שכנו בנעימות, שיחדל ממעשיו, אך הלה הכחיש בכל תוקף את האשמות נגדו, וטען שאינו יודע במה מדובר. בצר לו, פנה לסטייפלר, וסיפר לו על כל העניין. מששמע את הדברים אמר: "לעץ כזה, המזכה כל כך הרבה יהודים במצוות ארבעת המינים, מתנכלים? אני חייב לראות את העץ!". הסטייפלר הגיע לחצר, גחן והריח את האדמה, ואמר: "מי שאמר למים שיצמיחו את העץ, יאמר לנפט שיצמיח", וכדרך שאמר רבי חנינא בן דוסא (תענית כה) "מי שאמר לשמן וידלוק".

והנה, לאחר ברכתו של הסטייפלר, שב העץ לפרוח! השכן, שהבחין בדבר, סבר כי הוא אינו מזרים נפט בכמות מספיקה, והחל להכפיל ולשלש את כמות הנפט ששפך. וככל שהוסיף יותר נפט - כן הוסיף העץ לפרוח ביתר עוז. מכאן ואילך, לא זו בלבד שהעץ לא ניזוק מן הנפט, אלא אדרבה, הנפט גידל אותו עוד ועוד, שהרי "מי שאמר למים להצמיח, אמר לנפט להצמיח".

למדנו מכאן עד כמה חיבב הסטייפלר את מצוות ד' מינים, ששינה סדרי בראשית עבודה!

(מתוך 'דורש טוב' - סוכות בהוצאת 'פה נוף')

ומי שזכה בכרטיס הזה היה אברך תלמיד חכם משיבת ליקווד... הוא לא ידע מה לעשות עם הזכייה המשונה הזו. את ביל קלינטון הוא צריך אצלו בבית?

הגאון רבי יעקב שיש שליט"א על הסיפור שלקחיו ילוו אותנו בימים הגדולים הללו

מקום שאליו אני מגיע
מגישים לי ארוחות
דשנות - תפריטים
סינים, תאילנדים,
פריזאים... אחר כך
אני נאלץ לחפש דרך
להיפטר מהקלוריות
המיותרות שהעמסתי
על עצמי...

"כאן לא הבאת לי
אוכל. הגשת לי רק
סודה לשתייה, אבל

השקעת מחשבה מיוחדת בדרך שבה תוכל לכבד אותי, לשמח
אותי ולרגש אותי. שנים לא בכיתי - וכעת התבונן בעיניים שלי...

קבלת אותי עם כל הלב, והצלחת לפתוח לי את הלב".

בשלב זה הוא הוציא מכיסו כרטיס קטן שעליו נרשם מספר נייד,
ואמר: "את המספר הזה מקבלים ממני ראשי ממשלות כדי ליצור
קשר בשעת חירום. אני נותן לך את המספר הזה, ומזמין אותך
להתקשר אלי בכל פעם שתצטרך משהו..."

אין זה משל, אלא סיפור שהיה. לקחיו יוכלו ללוות אותנו בימים
הגדולים הללו.

עברנו את אלול, ראש השנה ויום הכיפורים, ופנינו לקראת
הושענא רבה. מי שמכבד את המלך, צריך להיות יצירתי ולחשוב
מהו הדבר המהותי שישמח אותו. אדם כזה יודע, שהמבחן האמיתי
הוא היום שאחרי, מה שבאמת הוא לוקח אתו הלאה לתוך החורף,
איך הוא מצליח לשים את הקב"ה במרכז, שזהו כרטיס הכניסה
לעולם הבא.

פעם בשנה מגיע אלינו הקב"ה - לראש השנה, יום כיפור והושענא
רבה. אנחנו אוכלים פה ושם דבש ותפוחים, אבל הקב"ה אומר לנו:
קבלה אחת רצינית היא מה שמכבדת אותי באמת. זו לא צריכה
להיות קבלה גדולה. מספיק קבלה אחת קטנה שלוקחים אותה
לחורף, ובמשך כל השנה שומרים עליה שתחזיק מעמד.

הקב"ה אומר לנו: "קשה עלי פרידתכם", ואם נרגיש את אהבתו
אלינו נבין שזה הדבר היחיד שמלווה אותנו תמיד וממילא לא יהיה
שום פירוד. נזכור שהקב"ה אוהב אותנו, וכשמישהו כל כך אוהב
אותנו ודואג לנו ומצפה מאתנו - אי אפשר לאכזב אותו...

(מתוך 'דורש טוב' בהוצאת 'פה נוף')

הרב גואלמן שליט"א סיפר שלפני כמה שנים התקיימה בארצות
הברית מכירה סינית של ארגון גדול. מדובר היה במכירה ענקית,
שדרשה הרבה מאד כספים. המארגנים נגשו לנשיא ארצות הברית
בשעתו, ביל קלינטון, ואמרו לו: "אנו יודעים שלוח הזמנים שלך
עמוס, אבל אם תתרום לנו חמש עשרה דקות, נוכל לתרגם את זה
למיליוני דולרים".

הנשיא שיתף פעולה, אם חמש עשרה דקות שלו יתורגמו
למיליונים, הוא מוכן לתת אותם, וימצא את הזמן הדרוש לכך.
רק דבר אחד הוא בקש לדעת - איך עושים את זה? איך לוקחים
חמש-עשרה דקות ומתרגמים את זה למיליוני דולרים?

הם הסבירו: הכרטיס שיזכה בחמש עשרה דקות הללו, יזכה את
בעליו בביקור של הנשיא בבית שלו. ההגרלה נערכה, ומי שזכה
בכרטיס הזה היה אברך תלמיד חכם משיבת ליקווד...

אותו תלמיד חכם לא ידע מה לעשות עם הזכייה המשונה הזו.
את ביל קלינטון הוא צריך אצלו בבית? מה הוא בדיוק אמור לעשות
אתו? למה לא מביאים אליו את רבי חיים קניבסקי, למשל? איך
הוא אמור לכבד אותו - עם רוג'ל' של אנג'ל? ומה, הוא אומר
לשפץ את הבית בשבילו?

לבסוף הוא הצליח לדבר עם אחד היועצים שמסתובבים סביב
הנשיא. הלה אמר לו: "אגלה לך משהו, ותראה מה תוכל לעשות
עם המידע הזה. לפני שלושים שנה, כשהיה הנשיא בצבא, הוא אהב
מאד שיר רגש צבאי. כנראה נשכח השיר ממנו במהלך השנים, אבל
הוא היה שיר אהוב עליו ביותר".

נגש אותו יהודי מלייקווד לראשי הארגון ואמר להם: "הבה
נעשה משהו ביחד!" הם הביאו את אחד הכנרים הגדולים בארצות
הברית, כנר בעל שם, ועוד שלושה בעלי מנגנים. נתנו להם את
השיר וסכמו אתם, שכאשר יגיע הנשיא הם ינגנו את השיר בשיא
הרגש והעוצמה.

נשיא ארצות הברית פותח את הדלת ונכנס פנימה

השעה המיועדת לביקור הגיעה. נשיא ארצות הברית פותח את
הדלת ונכנס פנימה. הכנר מקבל את פניו בשיר האהוב. הנשיא נזכר
מיד. הוא מתיישב בסלון, מתרכז בניגון. הכנר פורט על המיתרים
ברגש כזה שבוקע החוצה, ואחרי עשר דקות ניכרים לעין נצנוצים
חשודים בעיני הנשיא... כשמסתיימת הנגינה נותרים לביקור עוד
חמש דקות בלבד.

הנשיא אומר לאברך: "הקשב נא, אני מטייל בכל העולם. בכל

אדם מתפלל שמונה עשרה בלי כוונה. זו הרי בושה וחרפה! אבל כמו שזלמן קובנר דוחף מאתיים דולר והסחורה עוברת, גם כאן אפשר לשלם מאתיים דולר כדי שזה יעבור. מהם 'מאתיים הדולרים' הללו?

הגאון רבי ישראל מאיר שושן שליט"א - בסוכות הקב"ה מכניס אותנו בסתר כנפיו

רחם נא קהל עדת ישראל

אני יכול לקנות ברוסיה עט בעשרה רובלים, ולמכור אותו בפולין במאתיים. מאה ותשעים רובל רווח נקי על כל עט! אבל הרב'ה יודע שבין רוסיה לפולין יש קו גבול. אוי ואבוי לו למי שמברח סחורה. העונש המקובל הוא כדור בראש, ובמקרה הטוב עשר שנים בסיביר. בכל קילומטר עומד פקח עם נשק, ואוי לו למי שמתחכם. אבל מה לעשות, צריכים פרנסה! הלכתי, אפוא, והתיידדתי עם הפקח ששומר שם משמונה בלילה עד שמונה בבוקר. הוא מטייל כל הזמן הלך ושוב. שוחחתי אתו שיחה ארוכה על דא ועל הא, ובסופה נתתי לו במתנה קופסת סיגריות משובחת. הגוי הרוסי הודה לי מאד ונפרדתי ממנו בידדות. למחרת הגעתי שוב. פטפטנו בארוכה על כל מיני עניינים, הנעמתי לו את זמנו. אחרי ארבעה או חמישה ימים כאלו, ראיתי שהוא ממש ידיד שלי. אמרתי לו: 'ברוטשקא, אנחנו ידידים! אמור לי כמה אתה מרוויח לחודש?' 'ארבעים דולר!' 'סכום יפה, ברוטשקא! אפשר לפרנס כך משפחה! אבל - אולי תרצה חוץ מארבעים הדולרים הללו להרוויח עוד מאתיים דולר?' ברוטשקא פקח מולי זוג עיניים. בטח שכן. מי לא רוצה להרוויח עוד?

'אציע לך עסקה', אמרתי לו. 'רק לפני שאני מתחיל לדבר אבקש ממך להניח את הרובה שלך בצד, ולהתרחק ממנו מאתיים מטר. אני רוצה לדבר אתך ברוע ובשלווה.'

"כשהייתי רגוע ממנו המשכתי: 'ברוטשקא, אתה מפקח כאן, וכל מי שמעביר סחורה אתה הורג אותו. אני מתכנן להעביר סחורה, ואני יודע שאני מסתכן. הבה נעשה עסקה - בכל ראשון לחודש אתן לך מאתיים דולר, ולמחרת בשני לחודש אני מעביר כאן שק מלא עטים בין עשר לשנים עשרה בלילה. אני אעבור כאן עם הסוס והעגלה, ואתה בדיוק באותו רגע תתעטש ותסתכל לצד השני, וזהו. בין רגע אני שם, ואתה רק על זה ששתקת תקבל מאתיים דולר'."

עשה לי טובה, תחזור עוד פעם על הסיפור שלך

"רב'ה מה אגיד לך? כבר שלושים וחמש שנה, מדי חודש בחודשו עובד ההסכם הזה. אני מעביר סחורה, מוכר אותה בפולין, ומרוויח אלפיים דולר לחודש!"

שומע ה"חפץ חיים" ופתאום הוא שוקע בהרהורים. כעבור חמש דקות, הוא פונה לזלמן: "אנא ממך, עשה לי טובה, תחזור

בראש השנה הננו ממליכים את הקב"ה ומבינים שהעולם אינו הפקר. מיד אחר כך מגיע יום הכיפורים ותפילת נעילה. מול ארון הקודש הפתוח אנו מבקשים ברגע האחרון שיש לנו עוד בקשה אחת: "מידת הרחמים עלינו התגלגלי ולפני קונך תחינתנו הפילי!". שלחנו כבר את כל ה'תותחים' שהיו לנו, וכעת אנו מבינים שרק רחמים יכולים להיות המשענת שלנו.

בשלב הזה נותן לנו הקב"ה את סוכות. הגאון מוילנא זצ"ל כותב, שבסוכות הקב"ה מכניס אותנו בסתר כנפיו וכולו רחמים. הוא מערב לנו רחמים בדין, ולאחר כל זאת מגיע הושענא רבה. ביום זה הננו מבקשים שהקב"ה ירחם עלינו ויושיע אותנו. הושע נא! השאלה הגדולה היא: איך מעוררים את מדת הרחמים?

כשהיה ה"חפץ חיים" זצ"ל זקן מאוד, היה מגיע לשיבת ראדין רק פעם אחת בשבוע - במוצאי שבת, למעריב. באחד הימים הגיע לביתו יהודי אחד, עשיר גדול, שבצעירותו למד בראדין אצל ה"חפץ חיים". היהודי כבר היה מבוגר, בן שישים וחמש. הוא הושיט ל"חפץ חיים" יד לברכת שלום עליכם. "מי אתה?" - שאל ה"חפץ חיים". "הרב'ה לא מכיר אותי?" - החזיר היהודי - "אני זלמן קובנר". "אוהו, זלמן קובנר! כבר שנים לא ראיתי אותך! מאז חתונתך... בוא שבו, מה שלומך, זלמן? מה אתך?" "ברוך ה', אני כבר מחתן נכדים". "מה עם פרנסה?" "ברוך ה', רבי, לכל היהודים אני מאחל פרנסה כמו שיש לי". "באמת?" - מתפעל ה"חפץ חיים" - "כמה אתה מרוויח לחודש?" "ר' זלמן לא חשב שדבר כזה מעניין את הרב'ה, אבל אם שואלים הוא עונה: "אלפיים דולר!" אלפיים דולר? אוה... באותם ימים יהודי שהיה מרוויח מאתיים דולר נחשב לעשיר מופלג. אלפיים דולר כל חודש? כן! "מה העסקים שלך?" ממשיך ה"חפץ חיים" להתעניין ור' זלמן משיב: "מה אומר לך רבי? התחתנתי לפני ארבעים וחמש שנה. עשר שנים אחרי החתונה התחלתי לחפש פרנסה. היה לי קשה מאד. משמים נתנו לי איזשהו רעיון מסוכן, שבסופו של דבר הצליח".

'ברוטשקא, אנחנו ידידים'

"מה היה הרעיון?" "במוסקבה יש בית חרושת לעטים, אבל בפולין אי אפשר להשיג עט. אין שום בית חרושת לעטים בפולין.

הבחורים המומים

הבחורים המומים. מה קורה פה? וה"חפץ חיים" מתחיל לדבר בניגון של הספד, ואומר ארבע מילים בארמית: "דעבדין הכא עבדין התם"! מה שעושים פה - עושים שם!!! ושוב הוא חוזר: "דעבדין הכא - עבדין התם".

וכשהשקט בבית המדרש גדול, הוא מתחיל לתאר: אדם סוגר את העיניים אחרי מאה ועשרים שלו... מי נכנס אתו? הבבא קמא שהוא למד, הבבא מציעא שהוא למד והתוספות שהוא למד... בהתהלך תנחה אותו.

ואז מגיע המלאך הממונה.... פלוני, איך קוראים לך? מרוב פחד הוא שוכח. בוא, תעלה, לתת דין וחשבון לפני מלך המלכים. ובדין הזה רואים הכל. מניחים על המשקל את כל המנחה, כל השחרית, כל ברכת המזון וכל ברכות השחר, את כל השהכל ואשר יצר - הם לא שוקלים כמעט. יש שם מעריב אחד ששוקל כבד - המעריב של ראש השנה, מנחה של יום כיפור, ועוד כמה תפילות בודדות. השאר הן תפילות שמלמל בלי שום כוונה, בלי שום 'נשמה'. לעומתם מעלים על המשקל שקים שחורים של לשון הרע שהוא דבר בהנאה גדולה, עם כל הלב...

פתאום הוא שומע בת קול מכריזה בשמים: "להביא מפוח!" כשנוסעים לים עם סירה מתנפחת משתמשים במפוח שתוך רגע מנפח את חתיכת הגומי לסירה גדולה ששמונה אנשים יכולים להיכנס לתוכה. לוקחים לו מנחה של חול המועד סוכות שהוא לא כיוון בה כלום, ומנפחים אותה עד שהיא נעשית כבידה. לוקחים עוד תפילת שחרית מהמאזניים, ושוב מנפחים אותה עד שנעשית כבידה ושוקלת מספיק.

הוא מתבונן בכל זאת ושואל: "סליחה, כאן עולם האמת או עולם השקר? לא היתה לי כזו מנחה בחול המועד. לא התפללתי כך שחרית בטבת או בשבט!"

"כאן זה עולם האמת" - משיבים לו - "מנחה שלא התפללת

עוד פעם על הסיפור שלך". העשיר חוזר באריכות. יש לי פקח, אני משלם לו מאתיים דולר, ולמחרת אני מעביר סחורה. הוא מתעטש, ואני עושה 'בדיל ויעבור'. נפלא! ושוב ה"חפץ חיים" שוקע במחשבות עמוקות.

כשרואה ר' זלמן שה"חפץ חיים" מתעניין כל כך בסיפור שלו, הוא אומר: "רביה, אם כבר דיברנו על זה, ברצוני לבקש מהרבי ברכה. אני צריך רחמי שמיים. ברוטשקא זה כבר אינו אדם צעיר, ובממשלה הרוסית כל עובד מגיל שישים צריך להתחיל לעבור בדיקות, כדי לוודא שהוא עדיין כשיר לעבודה. רק חסר לי שיאמרו שהוא לא כשיר ויביאו פקח אחר. כל הפרנסה שלי עלולה ליפול לטמיון. אני מבקש ברכה שברוטשקא יהיה תמיד בריא, ותמיד יעבור את הביקורת הרפואית..."

שברוטשקא בן ברדליטשא יאריך ימים

ה"חפץ חיים" מברך שברוטשקא בן ברדליטשא יאריך ימים על ממלכתו הוא ואשתו ובניו, ותמיד תהיה לזלמן פרנסה בשפע. ושוב הוא חוזר לסיפור הפרנסה שלו ומתפעל עמוקות. אחרי חצי שעה פתאום קם ה"חפץ חיים" ממקומו, חובש לראשו את הקסקט שלו ואומר: "בוא אתי לשיבה". הנכדים הסתכלו: היום סבא הולך לשיבה? יום שלישי היום. מה קרה?

מאתיים בחורים יושבים בישיבת ראדין ולומדים, כשפתאום באמצע סדר שני, בשעה חמש לפנות ערב, נכנס פנימה ה"חפץ חיים" מלווה במישהו. כולם בוחנים את ר' זלמן ומנסים להבין מיהו. ר' זלמן מרגיש אי נעימות. כולם סוקרים אותו מכף רגל ועד ראש.

ה"חפץ חיים" מחזיק בידו ומבקש: "אמור לי בקצרה: מאתיים דולר והסחורה עוברת?"

"כן, כן", ממלמל היהודי, נבוך. לאט-לאט מתקרב ה"חפץ חיים" עד ארון הקודש. הבחורים מבינים שהוא עומד למסור דרשה. הוא סוחב אתו את ר' זלמן ומזמין אותו לעלות אתו ביחד. ר' זלמן נגרר אחריו בלי להבין מה קורה לו. הבחורים מתחילים לחייך. משהו מוזר קורה כאן! ה"חפץ חיים" מעמיד את זלמן לצדו, ומציג אותו לפני הבחורים. אדם זה שמו ר' זלמן קובנר. הוא למד כאן בישיבה. נכון, ר' זלמן? - כן, מודה באשמה, למדתי כאן. היודעים אתם - ממשיך ה"חפץ חיים" - הוא עשיר גדול. לא סתם עשיר. הוא מרוויח אלפיים דולר לחודש! נכון, ר' זלמן?

ר' זלמן מהנהן בראשו בלית ברירה. הבחורים כבר צוחקים ממש, וה"חפץ חיים" ממשיך. "אתם יודעים איך הוא מרוויח את הכסף הזה?... כעת מתחיל ר' זלמן לצעוק: "רבי לא, לא לגלות!" "אל תפחד" - מרגיע אותו ה"חפץ חיים" - "זה לא יוצא מפה! זה לא יגיע למשטרה!"

והוא פונה לבחורים: "כל ראשון לחודש היהודי הזה דוחף מאתיים דולר - ומעביר סחורה. נכון, ר' זלמן, או לא נכון?" ר' זלמן מאשר, וה"חפץ חיים" מורה לו לרדת ולשבת בשורה הראשונה לפניו.

לא מנפחים לך, אבל מנחה שהתפללת בלי כוונה מנפחים אותה. אתה יודע למה? כי כאן בעולם הזה היה איש אחד, זלמן קובנר שמו, והוא הנהיג הנהגה כזאת".

איזו הנהגה?

"הנהגה שאומרת, שגם אדם ששולח סחורה שמגיע לו עבורה כדור בראש, אם הוא דוחף מאתיים דולר כשוחד לא רק שלא הורגים אותו, אלא הוא עוד מרוויח אלפיים דולר עבור הסחורה הזו. יש דבר כזה!"

אדם מתפלל שמונה עשרה בלי כוונה. זו הרי בושה וחרפה! ככה מדברים עם הקב"ה?! אבל כמו שזלמן קובנר דוחף מאתיים דולר והסחורה עוברת, גם כאן אפשר לשלם מאתיים דולר כדי שזה יעבור. מהם 'מאתיים הדולרים' הללו?

חז"ל מלמדים אותנו - "כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים".

מה פירוש 'מרחמים עליו מן השמים'? נותנים לו דירה גדולה? ממתקים בעולם הזה? מה פתאום? מרחמים עליו רחמים אמיתיים! מחשיבים לו את המנחה שהוא לא כיוון בה כאילו הוא כיוון. "לא בכדי קראתי לכאן את ר' זלמן קובנר" - סיים "חפץ חיים" - "רציני להראות שיש מציאות כזו של לשלם מאתיים דולר כדי להעביר סחורה".

אלפי יעדים נתיב אחד!

נתיב פרו - היחיד שמגיע לכל בתי הכנסת בארץ!
אלפי בתי כנסת נהנים כל שבוע מחלוקת עלוני שבת
בצורה הטובה והמשתלמת ביותר.

רוצה שהעלון שלך יגיע ליעדו?
טלפון אחד והוא בנתיב הנכון!

074-703-5009

נתיב
מכליח בשטח

מציעים לאדם לעשות חסד, והוא מתחמק וטוען שאין לו כוח. שוטה שבעולם! אין הוא מבין שבחסד שהוא עושה עם חברו, בויתורים שלו, ברחמים שהוא מרחם על הבריות - הוא זוכה שהקב"ה ירחם עליו!

ביום חיתום הדין, הושענא רבה, כשאנו כל כך רוצים שהקב"ה ירחם עלינו, ומתפללים "רחם נא קהל עדת ישורון", נתחזק בעניין של 'מרחם על הבריות'.
כך מעוררים רחמי שמיים!

(מתוך 'דורש טוב' בהוצאת 'יפה נוף')

לעזור לו להצליח זה אֵלֶּף בֵּית

אני אוהב לקרוא בזכותך!

**מלמדים והורים מעולים
בוחרים בספר מעולה!**

הספר "אני אוהב לקרוא"
התפרסם כמחולל נפלאות בתחום הקריאה!

הוא פותח על ידי מלמד ותיק
על פי יסודות המסורים לנו מדור לדור
ברמה גבוהה ביותר
תוך מענה מקצועי ומקיף לבעיות,
קשיים ומורכבויות בתהליך ההקניה.

**ספר מקצועי זה
מהווה פתרון יעיל ביותר
לאחוזי נשירה גבוהים
בקרב הנערים שהתקשו
ברכישת מיומנות הקריאה.**

**'אני אוהב לקרוא' הוא ההצלחה שלך -
ההצלחה שלהם לדורות!**

**יסודי יותר. מקצועי יותר. מענה מדויק הרבה יותר.
לפרטים, להתקדמות מקצועית ולרכישה:**

**0527112215
0583261919**

שכיון שחכמים הסמיכו את מצות נענוע על הפסוק 'אז ירננו עצי היער', שמשמעו שהעצים ירננו, לפיכך צריך לנענע שדרה ועלים כדי להשמיע קולם, שזהו השיר והרינון של העצים.

כל מה שכדאי לדעת על נענועי הלולב

וַיִּקְרָא יְהוָה בַּיּוֹם הַרְאֵשׁוֹן פָּרִי עֵץ הָדָר (ויקרא כג ט)

הלולב, אבל לא יטה את הלולב לגמרי. ביאורים ומוספים), וכן לצד מערב יטה ראש הלולב על כתפו ומוליך ומביא ג' פעמים. אכן הכף החיים כתב שמדברי האריז"ל משמע שיש לסבב את פניו עם הלולב לכל צד שמנענע בו, וכן נוהגים המקובלים. ובשער הציון (תרנ"א ס"ק מ"ט) כתב שכל אחד יעשה כמנהגו. ובשו"ת משנת יוסף ביאר שהתאמן לכוון כוונות הסוד בנענועים במהרה, כדי שיוכל לנענע עם הציבור ועם הכוונות הקדושות.

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א סיפר

הגאון הצדיק מגדולי ירושלים, רבי זונדל סלנט זצ"ל, היה מפורסם בחביבות המצוות שלו. פעם מצאנו באחד מימי חג הסוכות בטרם עלות השחר, כשהוא מחזיק את ארבעת המינים בידיו ומנענע בהם 'נענועים'.

שאלוהו: "לנענוע מה זה עושה? הרי לא עת לולב עתה, באישון לילה ואפילה, ועדיין לא הגיע זמן ארבעת המינים של שחרית?!" חייך רבי זונדל והסביר: "אלו הם 'אימונים'! כל חייל בטרם צאתו לקרב - גם לאחר שכל תכנית הלחימה ברורה ונהירה לפניו, עורך הוא תרגילים ואימונים אחרונים... עתה בטרם אקח את ה'מאני קרבא' ביד, ואצא להשיב מלחמה שערה, הנני עושה תרגילים ואימונים אחרונים בדרכי [ובכוונות] המלחמה..." [ומקורו קדוש בתיקוני הזוהר (דף כט.): "מאני קרבא בימינא נטלין לון, ובאלין מאני קרבא אנון ישראל רשימין דנצחין דינא" וכו' עיין שם]

בהזדמנות אחרת מצאנוהו לרבי זונדל הצדיק, עושה כמו כריעות והשתחויות של שמונה עשרה באמצע היום, שלא בעת התפילה, תוך שהוא מדקדק ביותר, כיצד בדיוק תיעשה הכריעה והקימה (טור שולחן ערוך או"ח קיג.). גם אז התבטא באותו מטבע: "אלו הם תרגילים ואימונים מפרכים שמבצע החייל בטרם יגש אל המלחמה", כדאיתא בתרגום אונקלוס (בראשית מח, כב): "בחרבי ובקשתי - בצלותי ובבעותי" (טיב המעשיות ויקרא)

ובשו"ת משנת יוסף ביאר שהתאמן לכוון כוונות הסוד בנענועים במהרה, כדי שיוכל לנענע עם הציבור ועם הכוונות הקדושות.

שיטת המחבר שאופן הנענוע הוא שמוליך ידו מכנגדו והלאה פעם אחת, ובעת ההולכה מנענע ג' פעמים, ואח"כ מביא את הלולב אצלו, ובעת ההבאה ג' מנענע ג' פעמים, וכן עושה לכל צד וצד. שיטת הרמ"א שצריך להוליך ולהביא ג' פעמים, ובעת ההולכה וההבאה יעשה את הנענועים.

הרמ"א כותב שבכל נענוע צריך שיהא טורף הלולב ומכסכס העלין, וכתב המשנה ברורה שכוונתו לכיסכוס מעט, והמנענעין בכוח עד שכמעט שהלולב נשבר ע"ז הוא טעות.

ובטעם הכסכוס כתב הלבוש שכיון שחכמים הסמיכו את מצות נענוע על הפסוק אז ירננו עצי היער, שמשמעו שהעצים ירננו, לפיכך צריך לנענע שדרה ועלים כדי להשמיע קולם, שזהו השיר והרינון של העצים.

טעם הנענוע לארבע צדדים הוא שמנענעין למי שארבע רוחות שלו, כדי לעצור רוחות רעות, וטעם הנענוע מעלה ומטה הוא כדי לעצור טללים רעים.

והגרש"ז אויערבך כתב שיש להסתפק האם צריך לכוון את כוונת הנענועים כיון שכל תקנת הנענועים היתה לשם כך (כמבואר בגמ'), או שאף שזוהי סיבת התקנה מ"מ אין מוטל על האדם לכוון אלא שהוא מקיים מצוה דרבנן, ונשאר בצ"ע.

יש להיזהר על פי הסוד שלא יגע ראש הלולב בכותל

האריז"ל כותב שבשעת הנענועים יש להיזהר על פי הסוד שלא יגע ראש הלולב בכותל, וכן הובא ביסוד ושורש העבודה, והביכורי יעקב כתב שמלבד הטעם שע"פ נסתר יש להיזהר בכך גם מצד הדין, כיון שבקל ייקטם ראשו או תיחלק התיומת בעת הנגיעה בכותל.

שאיין צריך להפוך פניו לצד שמנענע

המשנ"ב כותב שאיין צריך להפוך פניו לצד שמנענע, אלא פניו יהיו למזרח ויטה את ראש הלולב לצד שמנענע, (ודווקא את ראש

והגיע כסיל אחד וחשב לעצמו שהרי אין שום חשיבות למסמר הקטן

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: אומרים משם הרה"ק ה'שמח ישראל' זי"ע בדרך משל, לבן מלך שנשא אשה במדינה רחוקה מאד, ולבו היה מלא געגועים עזים לאביו המלך, אך מחמת המרחק הרב לא היה יכול לנסוע אליו, פעם אחת הגיע אביו לבקרו ושמח עמו הבן עד מאד, ובמשך הימים ששהה עמו היה מלא שמחה וחדוה, אולם בשעת פרידה נכנס ה'ילד שעשועים' בהתרפקות לפני אביו,

משל למה הדבר דומה לנברשת גדולה ומפוארת המאירה באור יקרות את כל ארמון המלוכה, אשר היא מחוברת אל התקרה על ידי 'מסמר' אחד. והגיע כסיל אחד וחשב לעצמו שהרי אין שום חשיבות למסמר הקטן שעולה כמה פרוטות, ועל אחת כמה וכמה שאין לו ערך כלפי הנברשת, אם כן מה צורך יש בו באותו מסמר, ומדוע שלא אסיר אותו מהתקרה ואשתמש בו לצרכיי... וכן עשה... גערו בו כולם ואמרו, שאמנם אין לו שום דמיון לגבי הנברשת, הן בגודלו והן בשוויו, אך מכל מקום, אי אפשר לנברשת בלא 'מסמר', כי במה תחזיק הנברשת, וכיצד תישאר קבועה בתקרת הבית. כיו"ב תאמר, גבי הארות היו"ט העצומים והנוראים, שאינם מתקיימים אלא על ידי 'מסמר' אחד והוא הקבלה הטובה, ואף אם היא קטנה.

(באר הפרשה סוכות תשפ"ה)

השתטח לפניו על הארץ ובכה וצעק 'חולת אהבה אני, אנא, אל תעזבני ואל תטשני, לבי אינני עומד לי, אי אפשר לי להיפרד מן המלך. התנצל האב באזני בנו ואמר, בני יקירי, אין לי כל רפואה לגעגועיך העזים, אך זאת איעצך בני, הכן עבורי דירה ראויה אצלך וכך אוכל לדור בקרבתך...

אף כאן הקב"ה ובני" אומרים 'קשה עלי פרידתכם' אם כן עשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וממילא נשאר תמיד יחדיו. ואם יאמר האדם הרי אני קרוץ מחומר, ואיך אוכל להכין משכן קדוש הראוי למלך מלכי המלכים הגדול הגבור והנורא, לזאת אומר הקב"ה 'עכבו עמי עוד יום אחד', שאין הבורא יתב"ש בא בטרוניא עם בריותיו, ואינו מבקש כי אם מילתא זוטרתא בעלמא, 'יום אחד' בלבד, איין קליינע קבלה [-קבלה טובה אחת שלימה ורצויה]

ר' אלימלך פירר הבחין בהקפות בנשימתו של רבי דוב שאיננה סדירה

בחג שמחת תורה, הוא יום שמחת ליבו של מרן הגאון רבי דוב לנדו שליט"א, והשמחה שלו בו מרקיעה שחקים. בסלבודקה כל הקפה נמשכת כשלושת רבעי שעה, ובכל הקפה בתחילתה מנגנים ניגון רגש. מאות מבוגרי הישיבה מגיעים לשמחת תורה בישיבה. בשונה מהרבה מקומות, הריקוד הוא עם כובעים וחליפות כיאה לכבוד התורה. שיאן של ההקפות הם בשלושת ההקפות האחרונות בצהרי שמחת תורה, שבני הקיבוץ שתויי יין והשמחה בוקעת ועולה, כשראשי הישיבה רוקדים שעות ארוכות. מרן רבי דוב, מגדיל לעשות שרוקד עם הילדים וקופץ ומפזז כנער צעיר באמצע המעגל. לא אחת מרוב התלהבות הוא עוצם את עיניו ואינו שם לב לכיוון שאליו הוא הולך תוך כדי ריקוד. העסקן הרפואי הרה"ח ר' אלימלך פירר הי"ו, שמשותף באופן קבע בהקפות בישיבה, הבחין באחד השנים בנשימתו של רבי דוב שאיננה סדירה עקב ריקודו הרציף, והורה לו לנח. רבי דוב נח מספר דקות ומיד קפץ ושב לרקוד במלוא העוצמה. "איך אפשר להפסיק מלשמוח בשמחת התורה" - נימק, וכבר היה מעשה לפני קרוב לשלושים שנה, שרבי דוב אכן פיזז וכרכר כהרגלו עד כלות הכוחות לכבודה של תורה, ופתאום נפל והתעלף. המשגיח הגה"צ רבי משה טיקוצ'נסקי זצ"ל זעק מרוב בהלה: "כהנים ארויים"... (כהנים החוצה)

(ודבר דבר' גליון 33 סוכות תשפה)

הגוי, החליט להתעלל ביהודי שרצה לבנות את הסוכה

הגאון רבי מאיר צימרוט שליט"א:

יהודי תושב ארצות הברית, שזה לא מכבר שב בתשובה, שכר דירת מגורים מגוי. חוזה השכירות ביניהם לא כלל את השימוש בגג. כשהתקרב חג הסוכות, ביקש היהודי מהגוי רשות לבנות את סוכתו על גג הבניין, שהיה שייך לגוי.

הגוי, בהבינו את הצורך הדחוף שיש ליהודי בשימוש בגג, החליט להתעלל בו. לא זו בלבד שדרש ממנו מחיר מפולפל על שכירות הגג, אלא אף דרש ממנו לערוך "חוזה שכירות" אצל עורך דין, ואף להנפיק בולים, רשיונות ואישורים מיוחדים, הנדרשים על פי החוק, על מנת לתת תוקף חוקי לשכירות. היהודי ביקש להסביר שאין צורך בכל העסק הגדול הזה שהגוי מבקש, משום שבסך הכל הוא מבקש להעמיד סוכה קטנה על הגג למשך שבוע ימים, אך הגוי עמד על דרישותיו בכל תוקף, ונימק את דרישותיו במילים: "אצלי ביזנעס - זה ביזנעס..."

היהודי, שחיבב את המצוה, עשה ככל שהושת עליו. הוא חתם חוזה עם הגוי בפני עורך דין, שילם את מחיר השכירות הגבוה, שילם שכר טרחה לעורך הדין, ואת כל המיסים הנדרשים להנפקת האישורים על ידי השלטונות. את הכל עשה בשמחה!

כשעלה לגג - חשכו עיניו... כל הגג היה עמוס בגרוטאות, רהיטים שבורים וארגזים ישנים שבתוכם כלים שבורים. הוא כמעט התייאש... אך חביבות המצווה לא נתנה לו להתיאש. הוא אזר עוז ותעצומות גוף ונפש, והחל בפניו הגג. יום שלם

הוא עמל, כדי לפנות מקום לבניית הסוכה. ולפתע, במהלך הפינוי, הוא הבחין בארגז שהיה משונה מיתר הארגזים. משפתח אותו, גילה להפתעתו שהוא מלא בחבילות של דולרים, ובמספר מטילי זהב...

עניין המציאה נודע לגוי, שמיהר לתבוע את היהודי שיתן לו את מה שמצא. במהלך הברור המשטרתי התברר כי האוצר אינו שייך כלל לגוי, אלא לאדם ערירי שמת, וחבורת שודדים מקומית שדדה את הרכוש מחנותו, הממוקמת בסביבה, והחביאה אותה בגג הזה, בין ערמות הגרוטאות.

לפי החוק, מאחר שאותו אדם היה ערירי, ומת בלי יורשים - המציאה שייכת למוצאה. אלא שבמקרה זה דן בית המשפט בשאלה מי נחשב "המוצא"? האם היהודי שמצא בפועל, או הגוי שהרכוש נמצא ברשותו? בהכרעת הדין קבעו השופטים כי מאחר ונערך כאן "חוזה שכירות" חוקי ובעל תוקף, החתום על ידי עורך דין, וכמו כן הונפקו כל האישורים הממשלתיים כדת וכדין, נחשב הגג בבעלותו של היהודי, ומשום כך האוצר שייך לו. באופן מופלא סיים השופט את הנימוק להכרעת הדין במילים: "ביזנעס - זה ביזנעס..."

(מתוך דורש טוב - סוכות)

וגילו אותו עומד מצומרר כולו, ומצביע על הדף הראשון

הקב"ה כל כך אוהב אותנו וכל כך מרחם אלינו, עד שהוא פותח לנו פתחים מופלאים שלא כדרך הטבע - ובלבד שנשוב אליו ולא יידח ממנו נידח! חברי אחד הקיבוצים בארץ נסעו להונגריה במסגרת מסע שורשים, אל המקום בו גרו משפחותיהם לפני השואה. הם ביקרו במקומות שונים, ובין השאר הגיעו לבית הכנסת באחת העירות. בית הכנסת היה שומם ומלא אבק, בית הכנסת היה ריק לחלוטין, אך למרות זאת, אחד אחד החברים, שידע כי בבית כנסת זה התפללה משפחתו לפני השואה, טיפס בכל זאת אל עזרת נשים, וחיפש סימן כלשהו לחיים היהודיים שהיו במקום. בעזרת הנשים היו ארגזים ישנים ומאובקים, בהם הונחו כל הסיפורים הישנים של בית הכנסת. נראה היה כי משהו אירגן את הספרים כדי לגנוז אותם, אך לאחר המלחמה הנוראה לא נשאר מי שיטפל בזה... הארגזים היו מלאי אבק, כמו שרק ארגזים שעמדו שבעים שנה יכולים להיות, והוא פתח את אחד הארגזים והוציא משם את הספר הראשון שעלה בידו. זה היה מחזור לשלושה רגלים. הוא החל לדפדף בו, ולפתע נשמעה מפיו צעקה. חבריו שעמדו למטה מיהרו לשמע הצעקה, וגילו אותו עומד, מצומרר כולו, ומצביע על הדף הראשון. על הדף הופיע הכיתוב: 'לה' הארץ ומלואה, מספרי פלוני'. וכאן נכתב בפרוט שמו של סבא שלו - אבי אמו - שהיה רב העירה! מחזור עם דרישת שלום חמה - מסבא! הוא דפדף במחזור בהתרגשות קדימה ואחורה, ולפתע גילה בין הדפים עלה של הדס שככל הנראה נפל באחת השנים מארבעת המינים של סבו. העלה הקטן עמד בין דפי המחזור שבעים או שמונים שנה, אך מאחר שהוא היה טמון בתוך המחזור, נשמרה מעט מהלחות שלו והוא נותר מעט ירוק. לפני שמונים שנה נטל הסב לולב, ועלה קטן מההדס נפל לו לתוך המחזור - והנה בא הנכד, קיבוצניק שאין בו ריח תורה ומצוות, ומגלה את העלה שנשאר ירוק בין דפי המחזור, בתוך הקדושה, על אף שהוא תלוש! 'מדוע עשה זאת אלוקים?' - חשב לעצמו הנכד - 'בוודאי כדי לומר לי שגם אם נתלשתי מהשרשרת של המשפחה, אם אכנס אל הקדושה - אשאר ירוק! בזכות אותו עלה ירקרק שריגש אותו כל כך, חזר הנכד בתשובה!... שבעים או שמונים שנה צועק הקב"ה ומחכה לשובו של בן נידח. כמה רחמים יש בו! כמה אהבה וציפייה יש בו לשוב בניו אהוביו

(הרב חנניה צ'ולק שליט"א בעלזנו תשפ"ד, מתוך שש באמרתך)

לְסִיּוּמָא דְגַלְיֹנָא

עורך המדור: אלחנן נתן ליכטיג

ה'צעקות הרמות' של הילדים ב'אמן יהא שמיה רבא' הפריעו לכמה מהמתפללים

כך סיפר הצעיר הבני ברקי: בילדותי הקמתי ארגון של "אומרי אמן יהא שמיה רבא" בקול... לא יודע מדוע פניתי למרן רבי נסים קרליץ זצ"ל, ובקשתי שהוא יהיה 'נשיא הארגון'... הוא היה רב השכונה ורב בית הכנסת, הצמדתי לו 'תואר נוסף' נשיא ארגון 'אומרי אמן'. הרב בעוצמת פשטותו, צניעותו וענוותנותו, הסכים. במודעות שפורסמו מטעם 'הארגון' הדגשתי כי הארגון 'תחת נשיאות מורינו הגאב"ד'. לא פעם ולא פעמיים פניתי אליו בשאלות שונות, והשאלות נענו ב'תשומת לב' ובחיוך. שאלות של ילד בן עשר. לא זו אף זו: היה לי פעם 'דין תורה', עם גבאי בית הכנסת. ה'צעקות הרמות' של הילדים ב'אמן יהא שמיה רבא' הפריעו לכמה מהמתפללים, והגבאי פנה אלי לחדול מהרעיון. כילד, סירבתי לבקשת הגבאי, וב'חוצפתי' הזמנתי את הגבאי לדין תורה, אצל הרב. הגבאי הציג את דבריו. ואני כילד עם תעוזה הצגתי את עמדותי. מרן, האזין ברוב קשב. ופסק כי יש לנו אפשרות להמשיך לומר בקול רם (כמדומה שהסיבה הייתה, כי היות והילדים אינם יודעים לכוון כל כך באמן יהא שמיה רבא, לכן עליהם להמשיך ולומר בקול רם). (הרב א. חפץ מתוך הספר 'מילה בסלע')

לתת עליות רק לילדים שלומדים גמרא

מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל

ב"שמחת תורה" הורה רבינו מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, לתת עליות, אך ורק לילדים שלומדים גמרא ואת כל היתר יוציאו בברכה שאומרים ב"כל הנערים". הוא החל בכך כאשר אירע פעם שנשאר באחד ממנייני ילדים אלו שאומרים בלי כובד ראש, וילד אחד הביט באומרו את הברכות בעד החלון לראות שאמו שומעת, וכשהבחין רבינו בזה החליט כנ"ל אירע פעם בשמחת תורה בהיותו בישיבת "קול תורה" כמנהגו, שלאחר שעלה לתורה לחתן תורה אמר לגבאי כהאי לי שנא: מצות הגבהת ס"ת היא מצוה גדולה וחביבה עד למאד והמגביה נוטל שכר כולם (מגילה לב). ואני כבר שנים רבות איני זוכה למצוה זו, כי חושבים שאין זה מן הראוי לכבדני בה, לכן רוצה אני לבקש אם שייך לזכותני היום במצוה זו. כמובן שקיימו רצונו. הגאון רבי אליעזר יהודה וולדינברג (בעל ה"ציץ אליעזר"), סיפר בהתפעלות שהבחין שבמשך כל ההקפות בשמחת תורה היה רבינו שרוי בשמחה וצהלתו על פניו, אולם כאשר נתנו לו להקיף עם ספר תורה היה נושאו באימה ביראה ובכובד ראש. (מתוך הספר 'און ישראל')

וחובה זו היא ח' ימים רצופים 192 שעות, 11,520 דקות

ושמחת פסח

אמר הגר"א מוילנא: המצוה הקשה ביותר היא מצות שמחת החג, שמוטל על האדם להיות שמח וטוב לב כל ימי החג, לרבות ימים ולילות ללא הפסק אף לרגע, ולא עוד אלא שאסור שיעלה בדעתו שום רגע מחשבה והרהור של דאגה בכל עניין שבעולם, ולא יתערב שום צער ויגון בשמחת החג. וחובה זו היא ח' ימים רצופים 192 שעות, 11,520 דקות, אכן מצוה קשה מאד! ('אוצרות התורה') הרב בענגיס זצ"ל אמר: חמץ כלשהו בפסח - איסורו מדרבנן, ועצבות וכעס כלשהו ביו"ט - הוא מדאורייתא! וה'חינוך' מוסיף: מי שאינו משמח עצמו ובני ביתו והעניים כפי יכולתו לשם מצות הרגל, ביטל עשה זה. ומובא בספרים שאדם שיש לו עניין של צער, והוא מסיח דעתו שלא לחשוב עליו ביו"ט ובחזה"מ משום מצות הרגל, ומכוון דעתו לשמחה, כפי שציווהו קונו לשמוח ברגל - זוכה למידה כנגד מידה ומסייעין לו מהשמים להסיר ולבטל ממנו ענין הצער לגמרי. וה'פלא יועץ' (ע' סוכה) כתב בשם גורי האר"י: וציוונו לשמוח שמחה של מצוה, והוא סימן טוב לכל השנה, שמי ששמח וטוב לב ולא יצטער בחג הקדוש הזה, מובטח לו שתעלה לו שנה טובה ויהא לעולם שמח! (הרב חנניה צ'ולק בגליונו תשפ"ד)

הכריז האיש כי היום לא יצא לעבודה

מעשה ברוכל שהיה מסתובב ברחובות ובשווקים, מוכר בקבוקי שתיה קרה ומוצא את פרנסתו. בבוקר שטוף שמש, לאחר תפילת שחרית, הכריז האיש כי היום לא יצא לעבודה.

"מה קרה?" שאלו אותו. "היום הולך להיות חמסין גדול, אני לא יכול לסבול את החום המעיק והשרב המציק!" אמרו לו האנשים: "אדרבה! כשחם בחוץ, זה היום שלך, כל בקבוקי השתייה יימכרו בחצי שעה. מתי תמכור, כשקר? אז אף אחד לא יקנה ממך, היום זהו הזמן שלך להרוויח!" לפעמים אומרים: "אוי, קשה, קשה!" אך יש לדעת כי זהו העסק הטוב ביותר וכאן טמונה כל ההצלחה! "יפה פעם אחת בצער ממאה פעמים שלא בצער", בחז"ל הקדושים אין מליצות! אדם צריך להתאמץ. קשה לו להתרכז בברכת המזון, אך בכל אופן הוא מתחזק ומתאמץ, בשמים רושמים לו מאה פעמים ברכת המזון על פעם אחת שהוא בירך, פשוטו כמשמעו! את הבחינה הזאת אנו לומדים מענני הכבוד שישראל זכו להם, חז"ל (בבא מציעא פו) אמרו, כי כל מה שאברהם אבינו עשה למלאכים, עשה הקב"ה לבניו במדה כנגד מדה. בשכר "והוא עֲמִיד עֲלֵיהֶם" זכו ישראל לענני הכבוד. בחיבה מיוחדת מאת ה', בזכות התוספת שאברהם אבינו עשה על אף שלא היה זה מן ההכרח. דוקא בתוספת ובהידור מעבר לנדרש, יכול האדם להראות אהבה לקב"ה!

(הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל
| מתוך 'יחי ראובן' בהוצאת 'יפה גוף')

וציוו עליהם לדחוף את הרכבת

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: הנה מדרכו של היצר הרע לאחר שעברו ימים ורגעים גבוהים ונעלים - להכניס קרירות בליבו, על ידי שמכניס בנפשו דמיונות שכבר התרחק והתקרר מאותה התעוררות... ועל כגון דא יש להסמך את המעשה בעיר 'חלם' הנודעת, שבשעה שהמציאו את הרכבת התאוו חכמי חלם אף הם לרכבת שתפאר ותרומם שם עירם, והביאו קרונות רכבת, אך לרוב כסילותם 'שכחו' להכין 'מסילות' שעליהם תנוע הרכבת, גם את ה'קטר' לא הכינו, מה עשו חכמים אלו, קראו לחמשה גבורי חיל מאנשי העיר וציוו עליהם לדחוף את הרכבת עד שתתחיל לנסוע, ואכן דחפו ודחפו ודחפו, ומרוב מאמץ התחמם גופם הרבה ונאלצו לפשוט את מעיליהם, והמשיכו בעבודתם לדחוף את הרכבת, בינתיים הגיע גנב זריז במלאכתו וגנב את כל המעילים, לאחר זמן הסתובבו ולא ראו את המעילים, התמלאו שמחה ואמרו ב"ה כה הצלחנו לדחוף את הרכבת למרחוק עד שכבר אי אפשר לראות את הבגדים שנשארו אי שם ... ולא ידעו ולא הבינו כי הם 'תקועים' באותו המקום... כיו"ב לדידן, היצר מערים 'לגנוב את הבגדים' ולהפיל את האדם במחשבת שטות שכבר התרחק מאותה התעוררות הרבה, ואינו רואה את האמת, 'כי קרוב אליך הדבר מאוד'.

(באר הפרשה)

איזו משמעות יש לעיניים שלא רואות

נכנס ת"ח חסידי אחד וכבדו מרן הגאון רבי דב לנדו שליט"א, לשאול משהו, ואמר להקשות על מה שאומרים בהלל 'עיניים להם ולא יראו' איזו משמעות יש לעיניים שלא רואות, ונהנה ואמר אגוטע שאלה.

השיב, עובדי ע"ז הקדמונים סברו שיש בע"ז כח רוחני, וכשנפל דגון ונכרת ראשו אמרו הפלישתים שעבר כחו אל המפתן. ועשו לו עיניים לקבוע לו כח בענין זה. אין לנו השגה בע"ז, אבל כשרואים את כל חומש דברים, את ספר יהושע, רואים שהאמונה בזה משכה מאוד.

(ודבר דבר גליון 33)

ולא בזכות צפייה בבניית סוכה

יהודי שאחז עצמו ל"מבין גדול בחינוך", הגיע למרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל וסח לפניו שנהיה כיום בהרבה חיידרים שהילדים לומדים גם בימים שבין יום כיפור לסוכות, וממילא הילד לא רואה בניית סוכה ולולב שזה ממש הפסד חינוכי שלא משתתף בכל זה. אמר לו רבינו שכתוב שהעולם מתקיים בזכות "הבל פיהם של תשב"ר", ולא בזכות "צפייה בבניית סוכה וקניית לולב של תשב"ר".

(מתוך הספר 'צדיק כתמר יפרח')

הצדיקים הצעירים

המדור שבו תזכו בעוה"ז והשכר הגדול שמור לעתיד לבוא

יש פה מישהו שחושב שהוא ה'ה' מצליח לארגן שמחת בית השואבה משלמת, בלי טעות אחת, בלי תקלות?

חיים ויענקי מספרים על שמחת בית השואבה בתלמוד תורה

להתקבץ. אבל דוקא כשהתחילה התזמורת לנגן והריקודים החלו לתפס תאוצה - פתאום נשמעו קולות אחרים: "אוף, איזה מוזיקה צורמת!" קרא אחד.

למה אין סדר במעגל?

"למה אין סדר במעגל? זה בלגן אחד גדול!" התמרמר אחר. "למה לא מחליפים את השירים? כל שנה אותו הדבר!" מלמל משהו מהצד. "מה זה, אין פה סדרנים? למה הכניסה כל כך מלכלכת?" הוסיף אחד המשתתפים. "אוף... כל כך חם פה, למה לא הדליקו מראש את המזגן שיקרר את האולם?" "מי מחליט מה ישירו?" ועוד ועוד... כך הלכה החבורה וטפסה מדרגה אחרי מדרגה בטענות ובביקורת. האחד מתלונן על הסדר, השני על השירים הארכים מדי, השלישי על כך שאין מספיק מקום לרקד, והרביעי - על כך שיש בכלל שמחת בית השואבה.

ועדת הטענה והתלונה

גל התלונות הלך וגאה. במקום "שמחת בית השואבה" היה אפשר לקרוא לזה "ועדת הטענה והתלונה"... "אוף, כמה משעמם, לחשתי לקבוצת הילדים מהפחה שלי שעמדו לצידו!" "למה אין משהו קצת יותר רציני?" אליהו הסכים מיד. "נכון! כל שנה אותו דבר. למה אין פה שום שינוי?" אמר. המשכנו להתלחשש בינינו, מבקרים כל דבר: את הקצב האטי מדי, את הבחירה של השירים, ואפילו את הרמקול החצי מקלקל שבקשי שומעים. המנהל בדיוק חלף לדינו ואף שמע חלק מההערות. הוא חיוך חיוך דק. לפתע המנהל חזר והתקרב:

ר"ס

מי שסא ראה שמחת בית השואבה
סא ראה שמחה מימי

חג הסוכות האהוב הגיע, ועם בואו של זמן שמחתנו, מגיעה גם שמחת בית השואבה הגדולה.

האזיר בת"ת שלנו היה סמיו משמחה.

מודעות חגיגות בשרו על שמחת בית השואבה המרפזית של הת"ת שלנו, האולם הגדול היה מלא בשורות ספסלים סביב סביב, רמקולים גדולים הוצבו על גבי עמודים, במה גבוהה הקמה בכניסה, וככל ככלם צפו לשמחה הגדולה. הגיע הערב הגדול. כל הבנין לבש חג. שרשרת מנורות צבעוניות נתלתה מהגג ואזירה חגיגית שלטה בכל. אט אט התלמידים החלו

"יָלִידִים יְקָרִים, תִּלְמִידִים אֲהוּבִים, רַגַע אֶחָד שֶׁל תְּשׁוּמַת לֵב
 בְּבִקְשָׁה." הַשְׁתַּתְקֵנוּ. "מִי כָּאן חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הָיָה מַצְלִיחַ לְאַרְגֹּן
 שְׂמִיחַת בֵּית הַשׁוֹאֵבָה מְשֻׁלָּמָה, בְּלִי טְעוֹת אַחַת, בְּלִי תַקְלוֹת?
 יֵשׁ פֹּה מִיֶּשְׁהוּ? הֲרִי כָּלֵנוּ יוֹדְעִים – זֶה לֹא אֶפְשָׁרִי. תִּמְדֵּם מִשֶּׁהוּ
 יְקָרָה. אֲבָל הַשְׂאֵלָה הָאֲמִיתִית הִיא – מָה אֲנַחְנוּ בּוֹחֲרִים לְרֹאוֹת:
 אֶת הַתַּקְלָה, אוֹ אֶת הַשְׂמִיחָה?" וְאֵז הַמְשִׁיךְ לַסֵּפֶר:

בִּשְׁנָה שֶׁעָבְרָה, בְּשִׁמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה כָּאֵן נֶפֶל
הַחֲשֵׁמֶל

אז אסור בכלל להגיד מה לא טוב?"

...מִי כְּעַמֵּךְ יִשְׂרָאֵל

זמן שמחתנו

ולא מצאנו בשום מצוה קפידא כ"כ על הידור ויופי כבאתרוג

פוסק הדור מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

‘פרי עץ הדר אלו ישראל, מה אתרוג זה יש בו טעם ויש בו ריח, כך ישראל יש בהם בני אדם שיש בהם תורה ויש בהם מעשים טובים’... (ויקרא רבה) מבואר בדברי חז"ל, שהאתרוג רומז על תלמיד חכם שיש בו תורה ומעשים טובים, וכו' ונבוא לפרש כמה רמזים: אתרוג צריך להיות תמים בלי

חזזית ויפה במראה. ולא מצאנו בשום מצוה קפידא כ"כ על הידור ויופי שאפילו רק משהו בשוני בחוטמו כבר פסול, והרמז בזה שת"ח צריך להראות גם כלפי חוץ יפה, והיינו שייחנו ממנו ויספרו בשבח, ועל דרך מה שאמרו חז"ל (יומא ע"ב) "כל תלמיד חכם שאין תוכו כבדו אינו תלמיד חכם", וילפינו לה שם מהארון שהיה מצופה זהב גם מבחוץ והיינו שאם בהנהגותיו אינו נוהג כתלמיד חכם ואין עליו "יופי" מבחוץ, הרי אפילו אם הוא יודע את כל התורה, והוא למדן גדול, אין עליו שם תלמיד חכם כלל.

בדרך כלל מלא בבלעטלך

האתרוג בזמננו בדרך כלל מלא בבלעטלך שפוגמים ביופי האתרוג, ומרמז שהסביבה היום מסובבת בקוצים, ומצוי שהפגם ניכר בת"ח שמושפע מהסביבה, ואף שבלעטלאך אינו פוסל את האתרוג, אבל מ"מ ראוי לחפש ת"ח נקי בלי קוצים.

אתרוג המורכב במין אחר פסול. - והיינו משום שת"ח צריך להיות מושלם וכולו יהיה מהתורה, ולא יהיה מעורב עם מינים אחרים. ולא מבעיא אם הוא מעורב ממש כפשוטו שמערב חכמות אחרים בחכמת התורה שבזה הוא וודאי פסול, אלא גם אם אינו מורכב ממש מכלאים, אלא שמחד גיסא הוא בא לאוהבי תורה לקבל מהם כבוד על תורתו, ומאידך הוא גם מתחנף לשונאי תורה ומעוות בפשרות על דיני התורה כדי להשיג כבוד משונאי התורה, הרי הוא גם נחשב כתערובת של אתרוג ופרי אחר, ופסול.

(ביאורים והנהגות ויקרא עיי"ש עוד ברמזים השונים)

רק מלראות אותו רוקד ושמח היה הלב מוצף בשמחה

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל

אני עוד זכיתי לראות את החזן אי"ש זצ"ל שמח בשמחת תורה. אין מילים שיכולות לתאר את השמחה הזאת. רק מלראות אותו רוקד ושמח - היה הלב מוצף בשמחה ובאהבת תורה עצומים. מי שרָאָה אֶת הָאֲדָמוֹר הַזֶּקֶן מִסֵּאטְמֶר זצ"ל רֹקֵד בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה עַד כִּלּוֹת הַנֶּפֶשׁ, מעל ומעבר לכוחות של בן אנוש - יכול היה לחזור בתשובה שלימה רק מלהתבונן בו. וכפי שאכן זה קרה: היה זה בשמחת תורה. סטפן היל, שחקן ידוע, נתקע עם מכוניתו בסקווער. במכונית היו גם אשתו ושני ילדיו, עד שיגיע רכב החילוץ הוא הלך לראות מה קורה שם, בבית המדרש של סקווירא. היה זה באמצע ההקפות. האדמו"ר עמד בתווך ורקד עם כמה זקנים, וכל החסידים רקדו מסביב. השירה והריקודים היו בכזה להט, בכזו התלהבות, עד שהשחקן לא יכול היה להסיר מהם את מבטו. כשהסתיימה ההקפה גמלה בליבו ההחלטה: "אני נשאר כאן!", לאשתו אמר בצורה הברורה ביותר: "אם אינך חוזרת בתשובה, ביחד איתי, את יכולה לקחת איתך את הילדים וללכת. אני נשאר כאן!".

הוא עזב את הכל: את כל הקריירה שלו, את כל החברה שלו, והתיישב ללמוד. לימים התחתן עם בתו של הרב שינקר מבלטימור והקים דור ישרים לתפארת. כעבור זמן גם ילדיו, מאשתו הראשונה, חזרו בתשובה. וכל זה בזכות ההסתכלות על החסידים ואנשי המעשה הרוקדים ריקוד של מצווה! בלתי אפשרי להישאר אדיש, ולא להשתנות, כשרואים שמחה כזו של מצווה! זה משפיע! זה גורם לכל אדם לשאוף להיות בעצמו חלק מאותה תורה שזקני העם רוקדים לכבודה עד כלות הנפש. (מתוך 'אריה שאג' סוכות)